

Magyar Alkalmazott Viselkedéselemzés Egyesület

Alkalmazott Viselkedéselemzők Etikai Kódexe

Tartalomjegyzék

Bevezetés	3	C.11 A szakmai tevékenység dokumentálása (lásd A.04, B.03, B.05, B.06, B.10).....	18
A kódex hatálya	3	C.12 A megfelelő szolgáltatások támogatása (A.04, A.05, B.01, B.08)	18
Alapelvek	4	C.13 Ajánlások (lásd A.05, A.11, B.01, B.04, B.10)	18
I. Ügyfelek érdekeinek maximálása – a hasznosság elve.	4	C.14 A szolgáltatások folyamatosságának elősegítése (lásd 1.03, 2.02, 2.05, 2.08, 2.10).....	18
II. Együttérzés, méltóság és tisztelet.	4	C.15 Szolgáltatások megfelelő megszüntetése (lásd A.03, B.02, B.05, B.10, B.19).....	18
III. Tisztességes magatartás.	4	C.16 Szolgáltatások megfelelő áthelyezése (lásd A.03, B.02, B.05, B.10)	19
IV. Kompetencia biztosítása és fenntartása.	5	D. Fejezet - Felelősség a gyakornokokkal és tanulókkal szemben	20
A kódex alkalmazása	5	D.01 A szupervíziós követelményeknek való megfelelés (lásd A.02)	20
A kódex végrehajtása	8	D.02 Szupervízori kompetencia (lásd A.05, A.06)	20
Szójegyzék	9	D.03 Szupervízori terhelés (lásd A.02, A.05, A.01).....	20
Etikai normák	12	D.04 Szupervízori elszámoltathatóság (lásd A.03)	20
A. Fejezet – Szakértői felelősségvállalás	12	D.05 A szupervíziós dokumentáció karbantartása (A.01, A.02, A.04, B.03, B.05, C.11)	20
A.01 Hitelesség	12	D.06 Szupervízió és képzés biztosítása (lásd A.02, A.13 B.01).....	20
A.02 A jogi és szakmai követelményeknek való megfelelés	12	D.07 A sokszínűség tiszteletének elvei és alkalmazása (lásd A.05, A.06, A.07, A.10)	20
A.03 Elszámoltathatóság.....	12	D.08 Teljesítményértékelés és visszajelzés (lásd B.02, B.05, B.17, B.18)	20
A.04 Praktizálás meghatározott szerepkörben.....	12	D.09 Feladatok átruházása (lásd A.03)	21
A.05 Praktizálás a hatáskörön belül	12	D.10 A szupervízió és a képzés hatásainak értékelése (lásd A.03, B.17, B.18).....	21
A.06 Kompetencia fenntartása	12	D.11 A szupervízió folyamatosságának támogatása (lásd A.03, B.02, C.14).....	21
A.07 Kulturális válaszképesség és a sokszínűség tisztelete	12	D.12 A szupervízió megfelelő megszüntetése (lásd A.03, B.02, C.15)	21
A.08 Megkülönböztetésmentesség	12	E. Fejezet - Felelősség a nyilvános nyilatkozatokban	22
A.09 Zaklatás	12	E.01 Az ügyfelek, érdekelték, tanulók és gyakornokok jogainak védelme (lásd A.03, C.01)	22
A.10 A személyes elfoglaltság és kihívások tudatosítása	13	E.02 Titoktartás a nyilvános nyilatkozatokban (lásd B.03, B.04, B.10)	22
A.11 Többszörös kapcsolat.....	13	E.03 Az alkalmazott viselkedéselemzők nyilvános nyilatkozatai (lásd A.01, A.02)	22
A.12 Ajándékozás	13	E.04 Mások nyilvános nyilatkozatai (lásd A.03).....	22
A.13 Kényszerítő és kizsákmányoló kapcsolatok	13	E.05 A szellemi tulajdon használata (lásd A.01, A.02, A.03)	22
A.14 Romantikus és szexuális kapcsolatok	13	E.06 Nem alkalmazott viselkedéselemzésre vonatkozó szolgáltatások reklámozása (lásd A.01, A.02, B.01)	22
A.15 Megkeresésekre való válaszadás.....	13	E.07 Ajánlás kérése a jelenlegi ügyfelektől hirdetési célokra (lásd A.11, A.13, B.11, C.01, C.10).....	22
A.16 Kritikus információk jelentése	13	E.08 Korábbi ügyfelek ajánlásainak használata reklámozás céljából (lásd B.03, B.04, B.11, C.01, C.10).....	23
B. Fejezet - Felelősség a gyakorlatban	14	E.09 Ajánlások használata nem reklámcélokra (lásd A.02, B.03, B.04, B.11, C.01, C.10)	23
B.01 Hatékony kezelés biztosítása	14	E.10 Közösségi médiacsatornák és webhelyek (lásd A.02, B.03, B.04, B.11, C.01, C.10)	23
B.02 Időszűrés	14	E.11 Digitális tartalom használata nyilvános nyilatkozatokban (lásd A.02, A.03, B.03, B.04, B.11, C.01, C.10).....	23
B.03 A bizalmas információk védelme	14	F. Fejezet - Felelősség a kutatásban	24
B.04 Bizalmas információk kezelése	14	F.01 A törvények és előírások betartása a kutatásban (lásd A.02)	24
B.05 Dokumentációvédelem és megőrzés	14	F.02 Kutatási terv felülvizsgálata (lásd A.02, A.04, C.01)	24
B.06 A szolgáltatás számlázásának és jelentésének pontossága	14	F.03 Kutatás a szolgáltatásnyújtás alatt (lásd A.02, A.04, B.01, C.01)	24
B.07 Díjazás.....	14	F.04 Tájékozott beleegyezés a kutatásban (lásd A.04, B.08, B.11)	24
B.08 A szolgáltatások kommunikációja.....	15	F.05 Titoktartás a kutatásban (lásd B.03, B.04, B.05)	24
B.09 Az ügyfelek és érdekelt felek bevonása.....	15	F.06 Kompetencia a kutatás lefolytatásában (lásd A.04, A.05, A.06, C.01).....	24
B.10 Együttműködés a kollégákkal.....	15	F.07 Összeférhetlenség a kutatásban és a publikációban (lásd A.01, A.11, A.13)	24
B.11 Tájékoztatót beleegyezéshozzájárulás megszerzése	15	F.08 Szerzői idézés és hivatkozás (lásd A.01, A.11, A.13)	24
B.12 Az orvosi szükségletek figyelembevétele	15	F.09 Plágium (lásd A.01)	24
B.13 Az értékelések kiválasztása, tervezése és végrehajtása	15	F.10 Dokumentáció és adatmegőrzés a kutatásban (lásd B.03, B.05, C.11, D.05)	25
B.14 Viselkedés változtató beavatkozások kiválasztása, tervezése és végrehajtása.....	15	F.11 Az adatok pontossága és felhasználása (lásd A.01, B.17, E.03)	25
B.15 A viselkedésmódosító beavatkozások kockázatának minimalizálása	16		
B.16 Viselkedés változtató beavatkozások leírása a megvalósítás előtt	16		
B.17 Adatok gyűjtése és felhasználása	16		
B.18 A viselkedés módosító beavatkozás folyamatos értékelése	16		
B.19 A szolgáltatásnyújtást akadályozó feltételek meghatározása	16		
C. Fejezet - Felelősség az ügyfelekkel és az érintettekkel szemben ..	17		
C.01 Felelősség az ügyfelekkel szemben (lásd A.03, B.01).....	17		
C.02 Az érintettek azonosítása.....	17		
C.03 Ügyfelek fogadása (lásd A.05, A.06)	17		
C.04 Szolgáltatási szerződés (lásd A.04)	17		
C.05 Pénzügyi megállapodások (lásd A.04, B.07)	17		
C.06 Tanácsadás más szolgáltatókkal (lásd A.05, B.04, B.10, B.11, B.12).....	17		
C.07 Harmadik féllel kötött szolgáltatási szerződések (lásd A.04, A.11, B.04, B.07).....	17		
C.08 Az ügyfél számára fennálló felelősség harmadik féllel történő szolgáltatási szerződés során (lásd A.05, A.11, B.01)	17		
C.09 Kommunikáció az érdekelttel a harmadik féllel kötött szerződéses szolgáltatásokról (B.04, B.08, B.09, B.11).....	18		
C.10 A titoktartás korlátai (lásd A.02, B.03, B.04).....	18		

Bevezetés

A különböző gyakorlati területeken dolgozó szakemberek sokszínű csoportjának tagjaként az alkalmazott viselkedéselemzők szakszerű, bizonyítékokon alapuló szolgáltatásokat nyújtanak az alkalmazott viselkedéselemzés szakterületén (ABA-Applied Behavior Analysis), mely szolgáltatások kedvezően befolyásolják a szolgáltatásban résztvevők életminőségét. A Magyar Alkalmazott Viselkedéselemzési Egyesület (MAVEE) egyik legfontosabb működési elve, hogy megfeleljen a szakemberek és az érintett felek (pl. egészségügyi szolgáltatást engedélyező intézmények, képző intézmények, szolgáltatók, finanszírozók stb.) szakmai igényeinek, ugyanakkor, szakmai szabványok létrehozásán, terjesztésén és alkalmazásán keresztül védi az ABA szolgáltatások etikusságát és minőségét. A MAVEE etikai kódexe tanúsítási tevékenysége és az etikus, evidencia alapú szakmai kompetenciák fenntartási követelmény rendszerének kialakításán keresztül elősegíti az alkalmazott viselkedéselemzők etikus magatartását. Továbbá, a MAVEE a jelen kódexben leírt etikai szándékok kiadásával, valamint a szakmai mulasztások kezelésére szolgáló felügyeleti rendszer működtetésével biztosítja a szolgáltatásban résztvevők érdekeinek képviseletét. Az alkalmazott viselkedéselemzők etikai kódexe (Kódex) irányítja az alkalmazott viselkedéselemzők szakmai tevékenységét, akik felett a MAVEE szakmai és etikai felügyeleti hatáskörrel rendelkezik (lásd alább a *Kódex* hatályát). A Kódex lehetőséget biztosít arra is, hogy az alkalmazott viselkedéselemzők értékeljék saját szakmai magatartásukat, valamint mások felmérjék, hogy az alkalmazott viselkedéselemző megsértette-e etikai kötelezettségeit.

A **bevezető** szakasz leírja a Kódex hatályát és alkalmazását, alapelveit és az etikus döntéshozatal szempontjait. Az alapelvek olyan alapfogalmak, amelyek az alkalmazott viselkedéselemzők munkájának minden aspektusát irányítják. A bevezetést követi egy **szószedet**, amely tartalmazza a Kódexben használt szakkifejezések definícióit. Az utolsó rész az **etikai normákat tartalmazza**, amelyek az alapelvek részletes szakmai alkalmazását szabályozzák. Az etikai normák hat fejezete a következő: A) Szakértői felelősségvállalás, B) Felelősség a gyakorlatban, C) Felelősség az ügyfelekkel és az érintettekkel szemben, D) Felelősség a tanulókkal és gyakornokokkal szemben, E) Felelősség a nyilvános nyilatkozatokban és F) Felelősség a kutatásban.

A Kódex hatálya

A Kódex minden olyan természetes személyre vonatkozik, aki rendelkezik felsőfokú alkalmazott viselkedéselemzői tanúsítvánnyal vagy oklevéllel, illetve minden olyan személyre, aki megfelel a MAVEE által meghatározott szakmai végzettségi kritériumoknak. A hatékonyság érdekében az „alkalmazott viselkedéselemző” kifejezés ebben a dokumentumban azokra a személyekre vonatkozik, akiknek a Kódexben megfogalmazott szakmai és etikai előírásoknak kell megfelelniük. A MAVEE nem rendelkezik külön joghatósággal szervezetek vagy intézmények felett. A Kódex az alkalmazott viselkedéselemzőkre vonatkozik, beleértve a közvetlen szolgáltatásnyújtást, konzultációt, szupervíziót, képzést, menedzsmentet, valamint a szerkesztői és szakértői értékelési tevékenységeket, kutatást, és minden egyéb, az ABA szakterületén belül végzett tevékenységet. A Kódex az alkalmazott viselkedéselemzők összes szakmai tevékenységére vonatkozik, függetlenül a helyszíntől és megjelenési módoktól (pl. személyes, írásban, telefonon, e-mailben, szöveges üzenetben, videokonferencián való megjelenés). A Kódex alkalmazása nem terjed ki az alkalmazott viselkedéselemzőkre a személyes tevékenységük során, kivéve akkor, ha megállapítást nyer, hogy a tevékenységük egyértelműen potenciális kockázatot jelent az ügyfelek egészségére és biztonságára, illetve az egyéb érdekelt felekre, tanulókra vagy gyakornokokra.

A konkrét kifejezések leírását a szószedet részben tárgyaljuk, itt azonban két definíciót adunk meg, mert azok gyakran használatosak az *Alapelvek* részben.

Ügyfél: Az alkalmazott viselkedéselemző szolgáltatásainak közvetlen jogosultja. A szolgáltatásnyújtás során különböző időpontokban egy vagy több érdekelt fél egyidejűleg beleeshet az ügyfél definíciójába (pl. azon a ponton, amikor közvetlenül részesülnek képzésben vagy konzultációban). Bizonyos összefüggésekben az ügyfél személyek csoportja is lehet (pl. alkalmazott viselkedésmenedzsmentre vonatkozó szolgáltatások).

Érintett: Az ügyfél kivételével az a személy, akire az alkalmazott viselkedéselemző munkája során hatással van és a nyújtott szolgáltatásokban közvetett módon részesül (pl. szülő, gondozó, hozzátartozó, törvényes

képviselő, együttműködő, munkáltató, ügynökség vagy intézményi képviselő, engedélyező testület, finanszírozó, szolgáltatást nyújtó alvállalkozó).

Alapelvek

A következőkben azt a négy alapelvet tárgyaljuk, amelyek megtestesítésére minden alkalmazott viselkedéselemzőnek törekednie kell, az etikai kódexben megfogalmazott előírásoknak megfelelően. Az alkalmazott viselkedéselemzőknek ezeket az alapelveket kell használniuk a Kódexben szereplő előírások értelmezéséhez és alkalmazásakor. A négy alapelv szerint az alkalmazott viselkedéselemzőknek: mások számára hasznos tevékenységet kell végezniük; másokkal együttérzéssel, méltósággal és tisztelettel kell bánniuk; biztosítaniuk kell a nem ártás elve alapján biztosítaniuk kell az ügyfelek sértetlenségét; és folyamatosan biztosítaniuk kell saját kompetenciájukat.

I. Ügyfelek érdekeinek maximálása – a hasznosság elve.

Az alkalmazott viselkedéselemzőknek az ügyfelek érdekeinek maximalizálásán felül figyelembe kell venniük az alábbiakat:

- Az ügyfelek társadalmi jóléte és jogainak védelme mindenképpen felett áll.
- Azon személyek jólétének és jogainak védelme, akikkel szakmai minőségben együttműködnek.
- Szakmai tevékenységük hatásait rövid és hosszú távra összpontosítják.
- Fizikai és mentális egészségük vonatkozásában rendszeres önmegfigyeléssel, aktívan azonosítják a szakmai tevékenységük során fellépő negatív hatásokat.
- A lehetséges és tényleges konfliktusok előfordulási lehetőségeit aktívan azonosítják, és folyamatosan azok megoldására törekednek a lehetséges károkozás elkerülése vagy minimalizálása érdekében.
- Etikai dilemmákhoz vezető különböző tényezők aktív azonosítása és kezelése (pl. személyes, pénzügyi, intézményi, politikai, vallási, kulturális), amelyek érdekellenétbe vagy helyzeti előnnyel való visszaéléshez vezethetnek, vagy melyek negatív hatással lehetnek szakmai tevékenységükre.
- Másokkal együtt, hatékonyan és tisztelettel együttműködnek és közösen együtt dolgoznak, az ügyfelek érdekeit előtérbe helyezve.

II. Együttérzés, méltóság és tisztelet.

Az alkalmazott viselkedéselemzők másokkal szemben együttérzéssel, méltósággal és tisztelettel viselkednek:

- Másokkal való együttműködésük során minden személyes tényezőtől függetlenül méltányosan viselkednek (például életkor, fogyatékoság, etnikai hovatartozás, nem/identitás, bevándorlási státusz, családi/kapcsolati státusz, nemzeti származás, faj, vallás, szexuális irányultság, társadalmi-gazdasági státusz, vagy bármely más, törvény által tiltott alapvető megkülönböztetés alapján).
- Mások magánéletének és titoktartási kötelezettségeinek tiszteletben tartása.
- A szolgáltatásaik során, különösen a veszélyeztetett személyek esetében, az ügyfeleket legjobb képességük szerint tájékoztatják önrendelkezési jogaikról.
- Az alkalmazott viselkedéselemzők elfogadják, hogy a szabad személyes szolgáltatás választás fontos, ennek érdekében az ügyfelek számára teljes körűen biztosítják a megalapozott döntéshozatalhoz szükséges információkat.

III. Tisztességes magatartás.

A viselkedéselemzők eleget tesznek a kiszolgált közösség és a szélesebb körű társadalom felé vállalt tudományos és szakmai felelősségüknek:

- Őszinte és megbízható magatartást tanúsítanak.
- Végzettségük tekintetében nem tüntetik fel magukat hamis színben, saját és mások munkájára vonatkozóan nem adnak ki hamis információkat, és tevékenységük során nem vezetnek félre másokat.
- Kötelezettségeiket teljesítik.
- Felelősséget vállalnak munkájukért, a tanulóik és a gyakornokaik munkáját illetően, az azonosított hibákat időben kijavítják.
- Megismerik és betartják a MAVEE és egyéb szakmai szervezetek szabályozási követelményeit.
- Aktívan dolgoznak a szakmai etikai környezet megteremtésén, és betartják az etikai kódex elveit és szabályait.

- Másokat tiszteletteljesen tájékoztatnak az alkalmazott a viselkedéselemzés etikai követelményeit illetően, és tájékoztatják a közösséget a szakmai szabálytalanságok kivizsgálásának folyamatáról.

IV. Kompetencia biztosítása és fenntartása.

Az alkalmazott viselkedéselemzők az alábbiak szerint biztosítják kompetenciájukat:

- Kizárólag a szakmai kompetenciájuknak megfelelően gyakorolják szakmájukat.
- Frissen tartják tudásukat a folyamatosan fejlődő szakirodalom tanulmányozása által, valamint aktívan részt vesznek az ABA szakmai fejlesztési tevékenységeiben.
- Folyamatosan tájékozódnak a gyakorlati területükön elterjedt aktuális beavatkozások módszertanáról (beleértve az áltudományos megközelítéseket is), melyek potenciálisan kárt okozhatnak az ügyfelek számára.
- Kompetenciahatárait folyamatosan vizsgálják, és munkájuk során tudatosan figyelnek azok megtartására.
- Tudásuk folyamatos gyarapításán dolgoznak a kulturális válaszkészséghez kapcsolódó képességek, és a különböző célcsoportoknak végzett szolgáltatások területén.

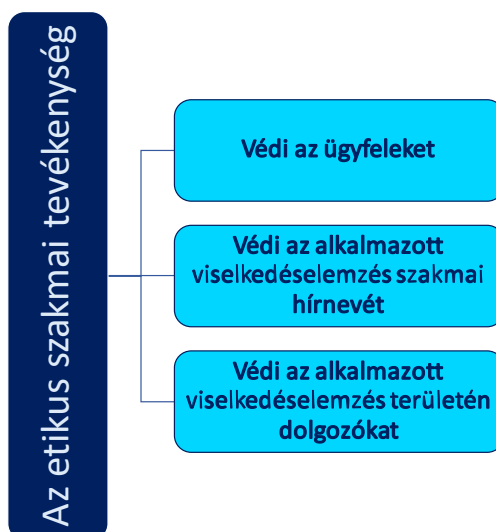
A Kódex alkalmazása

Az alkalmazott viselkedéselemzőktől elvárt, hogy ismerjék és betartsák a Kódexet és a kódex-végrehajtási eljárásokat. A tudás és megismerés hiánya vagy az etikai normák félreértése nem használható fel védekezőként a lehetséges etikai vétségek ellen. Amikor szükséges, az alkalmazott viselkedéselemzők tájékoztatnak másokat az etikai kódex tartalmáról és a kódex-végrehajtási eljárásokról, valamint olyan szakmai és környezeti feltételeket hoznak létre, amelyek elősegítik a Kódex betartását. Amikor a saját, vagy mások esetleges etikai vétségével foglalkoznak, az alkalmazott viselkedéselemzők dokumentálják a megtett lépéseket és az ebből fakadó eredményeket. Az alkalmazott viselkedéselemzőknek közvetlenül foglalkozniuk kell azokkal a szakmai és etikai aggályokkal, melyeket mások tevékenysége során észlelnek, és azokat, amikor a helyzet felmérése után ez a megoldás lehetségesnek tűnik, a vétséget okozó személynek tudomására hozzák, annak érdekében, hogy ne kockáztassák az alkalmazott viselkedéselemző kolléga hiteles szakmai tevékenységét, vagy esetlegesen mások biztonságát.

A MAVEE elismeri, hogy az alkalmazott viselkedéselemzőknek különböző szakmai szerepeik lehetnek. Mint ilyenek, az alkalmazott viselkedéselemzők meg kell felelnie az összes vonatkozó törvénynek, engedélyezési követelménynek, magatartási kódexnek/etikai szabályzatnak, jelentési követelményeknek (pl. kötelező jelentéstétel hivatalos szervek számára, jelentéstétel a finanszírozási forrásoknak vagy az engedélyező testületnek, önjelentés a MAVEE-nak, mások félrevezető nyilatkozata), valamint a különböző tevékenységi körükre vonatkozó szakmai gyakorlattal kapcsolatos követelményeknek is. Bizonyos esetekben, amikor az ügyfelek élete közvetlenül veszélyeztetett, az alkalmazott viselkedéselemzőknek jelenteniük kell súlyos aggályukat az illetékes hatóságoknak vagy ügynökségeknek, amelyek azonnali segítő intézkedést nyújthatnak a fennálló veszély vagy életvédelem kapcsán, még mielőtt az esetet a MAVEE felé bejelentik. (pl. jogellenes tevékenység vagy magatartás, amely az ügyfeleket vagy másokat közvetlenül veszélyeztet vagy súlyos kárt okozhat, azonnal jelenteni kell az illetékes hatóságoknak vagy más szakmai felügyeletet biztosító hatóságok számára a MAVEE-nak történő bejelentés előtt).

Az etikai kódexben foglalt szabványok nem kimerítőek, mivel lehetetlen megjósolni minden lehetséges etikai vétségnek minősülő helyzetet. Ezért a Kódex szabályzata nem tartalmaz specifikus viselkedési vagy magatartási leírásokat arra vonatkozóan, hogy az adott viselkedés vagy magatartás etikus vagy etikátlan-e. A szabályzat értelmezése és alkalmazása során kritikus, hogy a felhasználó figyeljen annak konkrét megfogalmazására és funkciójára, valamint a megfogalmazott alapelvekre. Ezenkívül a szabályokat a funkcionális, kontextualizált megközelítést alkalmazva kell értelmezni, amely figyelembe veszi az adott helyzet szempontjából releváns tényezőket, például a sokféleséggel kapcsolatos változókat (pl. az életkor, fogyatékoság, etnikai hovatartozás, nemi kifejezés/identitás, bevándorlási státusz, családi/párkapcsolati állapot, nemzeti származás, faj, vallás, szexuális irányultság, társadalmi-gazdasági helyzet), és az esetleges hatalmi egyensúlytalanság állapotát is.

Az alkalmazott viselkedéselemzőnek az etikai kódex értelmezése és alkalmazása során elsősorban a jogszabályoknak és az ügyfelek érdekeinek való megfelelést kell előtérbe helyezniük, és aktívan dolgozniuk kell a megfogalmazott eredmények maximalizálása és a kockázat minimalizálása érdekében.

ábra 1 - Az etikus viselkedés hatása

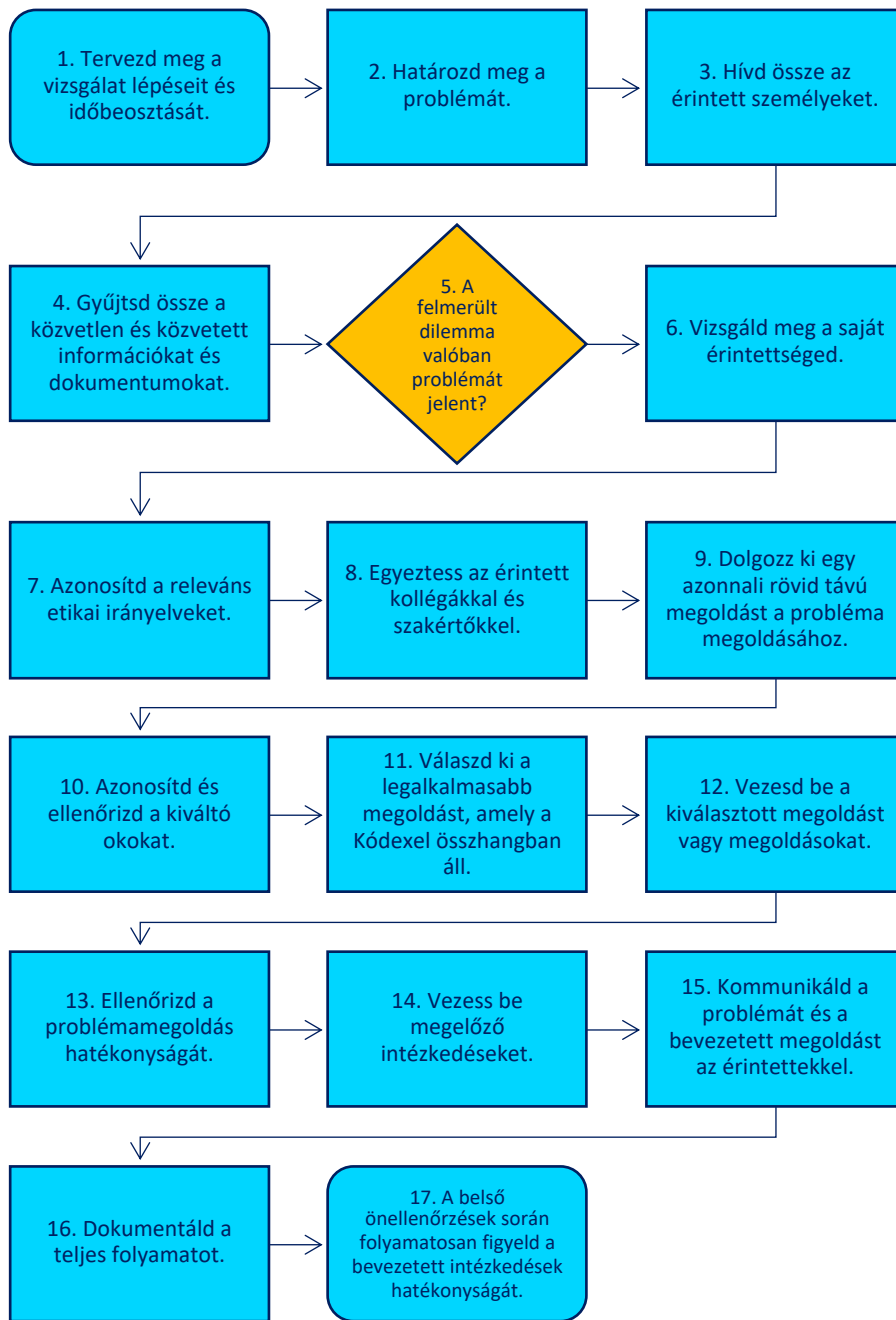
Etikus döntéshozatal.

Az alkalmazott viselkedéselemzők munkájuk során valószínűsíthetőleg összetett és sokrétű etikai dilemmákkal találkoznak. Etikai vagy szakmai dilemmák esetén az alkalmazott viselkedéselemzőknek gondosan és megfontoltan azonosítaniuk kell a problémát és a lehetséges megoldásokat. Etikai dilemma megoldásában, az alkalmazott viselkedéselemzőknek követniük kell a Kódex alapelveinek és egyedi szabályainak szellemét és leírását. Az alkalmazott viselkedéselemzőknek az etikai dilemmákat egy strukturált döntéshozatali folyamaton keresztül kell kezelniük, amely figyelembe veszi a helyzet és a vonatkozó etikai normák funkcióját. Nincs két egyforma etikai döntéshozatal, ezért a Kódex nem minden helyzetben ajánl azonosan hatékony megoldást. Az alábbi folyamat szemlélteti azt a szisztematikus megközelítést, amelynek segítségével az alkalmazott viselkedéselemzők dokumentálhatják és kezelni tudják a lehetséges etikai vétségeket.

Az alkalmazott viselkedéselemző a következő lépések során dokumentálja azokat az információkat, amelyek elengedhetetlenek lehetnek a döntéshozatalhoz, a tervezett intézkedések és eredmények kommunikálása érdekében (pl. a MAVEE-nak, az engedélyezési intézményeknek vagy más felügyeleti szervnek). Elsőként megvizsgálja az alábbi a dokumentációkat: dátumok, időpontok, helyek és releváns személyek; a megfigyelések összefoglalása, találkozók, vagy mások által közölt információk. Az ügy előkészítése, kivizsgálása, az adatok/dokumentáció kezelése, valamint tárolása során minden esetben betartja az előírt titokvédelmi követelményeket.

1. Világosan határozza meg a problémát, és értékelje az érintett személyek veszélyeztetésének lehetséges kockázatát.
2. Azonosítsa az összes releváns személyt.
3. Gyűjtse össze a vonatkozó alátámasztó dokumentumokat, és vizsgálja meg a másodkézből származó közvetett információkat annak érdekében, hogy valós problémát jelent-e a jelzett etikai vétség.
4. Vegye figyelembe személyes tanulási előzményeit és elfogultságait az érintett személyek kontextusában.
5. Határozza meg a vonatkozó alapelveket és a Kódex releváns szabályait.
6. Tekintse át a rendelkezésre álló erőforrásokat (pl. kutatás, döntéshozatali modellek, megbízható kollégák).
7. Az ügyfelek érdekeit szem előtt tartva, dolgozzon ki több lehetséges megoldási intézkedést a károk kockázatának csökkentése vagy megszüntetése érdekében, a Kódexnek és a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően.
8. Értékelje kritikusan az összes lehetséges intézkedést, mérlegelve azok illeszkedését az etikai kódex „betűjéhez és szelleméhez” az ügyfélre és az érintettekre gyakorolt potenciális hatást illetően, figyelembe véve olyan változókat, mint az ügyfélpreferencia, a társadalmi elfogadhatóság, a korlátozás mértéke és a fenntartás, valamint annak valószínűsége, hogy a javasolt megoldás az etikai aggályok azonnali feloldását jelenti-e
9. Válassza ki azt az intézkedést, amely a legvalószínűbbnek tűnik az adott etikai probléma tartós megoldására, potenciálisan megoldást nyújthat a jövőben felmerülő hasonló dilemmákra.
10. Vezesse be az adott vétségre kiválasztott megoldást, és az érintett személyekkel együttműködve dokumentálja a megtett intézkedéseket, a megbeszélte további lépéseket, az érintett személyek nevét és a határidőket.
11. Értékelje az elért eredményeket annak megállapítása érdekében, hogy az intézkedés hatékonyan és sikeresen kezelte-e a problémát.

Etikai dilemma megoldásának folyamata

Az etikai dilemma megoldásához az [1. Mellékletben](#) található nyomtatvány nyújthat segítséget.

A Kódex végrehajtása

A MAVEE az etikai kódex előírásait érvényesíti és végrehajtja az ügyfelek és az érdekelt felek, az alkalmazott viselkedéselemzői végzettséget tanúsítók és kérelmezők, valamint az ABA etikai és szakmai érdekeinek védelmében. A panaszokat a MAVEE etikai eljárásában vázolt folyamatok szerint fogadja és dolgozza fel.

Szójegyzék

Alkalmazott viselkedéselemző

Az a személy, aki rendelkezik BCBA®, IBA® vagy BCaBA® tanúsítvánnyal, illetve aki teljes kérelmet nyújtott be a BCBA®, IBA® ill. BCaBA® minősítésre, valamint az, aki a nemzeti tanúsítási eljárásoknak és követelményeknek megfelelően államilag elismert oklevelet szerzett.

Viselkedés-változás beavatkozás

A teljes viselkedés változtatási folyamat, amelyek célja az ügyfél jólétének fejlesztése.

Viselkedési szolgáltatások

Szolgáltatások, amelyek kifejezetten az alkalmazott viselkedéselemzés alapelvein és folyamatain alapulnak, a viselkedést hasznos és értelmes módon változtatják meg. Ezek a szolgáltatások magukban foglalják, de nem korlátozottak kizárólag az értékelésre, a viselkedés megváltoztatására irányuló beavatkozásokra, képzésre, konzultációra, mások irányítására és felügyeletére, valamint továbbképzés biztosítására.

Ügyfél

Az alkalmazott viselkedéselemző szolgáltatásainak közvetlen felhasználója. A szolgáltatás nyújtása különböző időpontokban, vagy egyidejűleg, egy vagy több érintett felé történhet. Ilyen esetben minden érintett személy megfelel az ügyfél definíciójának (pl. amikor közvetlen képzésben részesülnek vagy konzultáción vesznek részt). Bizonyos esetekben a kliens lehet az egyének csoportja is (pl. vállalati viselkedéselemzői szolgáltatások).

Ügyfelek jogai

Emberi jogok, törvényes jogok, az alkalmazott viselkedéselemzés területén definiált jogok, valamint egyes szervezetek által megfogalmazott szabályok, melyek az ügyfél védelmét szolgálják.

Érdekelletét

Összeférhetetlenség az alkalmazott viselkedéselemző privát és szakmai érdekei között, mely a szakmai tevékenység során kockázatot vagy potenciális kockázatot jelenthet a nyújtott szolgáltatásokra vagy az ügyféllel való szakmai kapcsolatra, az egyéb érdekelt féllel való együttműködésre, felettesre, tanulóra, gyakornokra, vagy kutatásban résztvevőre. A konfliktusok olyan helyzetet eredményezhetnek, melyek befolyásolhatják a személyes, pénzügyi vagy szakmai érdekeket, illetve veszélyeztethetik a szakmai ítélőképességet az alkalmazott viselkedéselemzői szolgáltatások nyújtásában, kutatásban, konzultációban, függőségi viszonyban, képzésben, vagy bármilyen más szakmai tevékenység során.

Digitális tartalom

Az online fogyasztásra rendelkezésre bocsátott információk, letöltésen vagy elektronikus adathordozón keresztül történő terjesztés (pl. televízió, rádió, e-könyv, webhely, közösségi média, videojáték, alkalmazás, számítógép, okoseszköz). Gyakori digitális tartalmak lehetnek még dokumentumok, képek, videók és hangfájlok.

Tájékozott beleegyezés

A törvényes joggal rendelkező magánszemély által adott engedély, annak érdekében, hogy hozzájáruljon a szolgáltatásokban vagy kutatásban való részvételhez, illetve, hogy lehetővé tegye információik felhasználását vagy megosztását.

Szolgáltatás/kutatás : Lehetőség biztosítása a magánszemély számára, hogy tájékozott beleegyezését adja a szolgáltatásokhoz, vagy a kutatáshoz, mely magában foglalja a kommunikációt és az elfogadáshoz szükséges megfelelő lépéseket annak megértéséhez, hogy: 1) mi a szolgáltatás vagy a kutatás célja; 2) az elvárt időelkötelezettség és az érintett eljárások; 3) bármikor megtagadhatja a részvételt vagy visszaléphet káros következmények nélkül; 4) melyek a lehetséges előnyök, kockázatok, potenciális kényelmetlenségek vagy káros hatások; 5) a titoktartás vagy adatvédelem korlátai; 6) a kutatásban való részvétel ösztönző elemei; 7) kihez fordulhat bármikor a kérdéseivel vagy aggodalmaival kapcsolatosan; és 8) a szolgáltatás/kutatás bármely pontján feltehet kérdéseket, és kérdéseire joga van választ kapni.

Információhasználat/megosztás : A lehetőség biztosítása, hogy az egyén tájékozott beleegyezését adja az információinak megosztására vagy felhasználására. A résztvevőt a következőkről kell tájékoztatni: 1) a felhasználás célja és a rendeltetése; 2) a közönség, akihez az információ eljut; 3) az várható időtartam; 4) a beleegyezés bármikori visszautasítás vagy az elállás joga; 5) lehetséges kockázatok vagy előnyök; 6) a titoktartási vagy a magánéleti korlátok; 7) kihez fordulhat bármikor a kérdéseivel vagy aggodalmaival; és 8) a kérdezés lehetősége, valamint arra vonatkozó joga, hogy a kérdéseire választ kapjon.

Jogilag meghatalmazott képviselő

Minden olyan személy, aki a törvény alapján felhatalmazást ad olyan személy nevében, aki nem tud hozzájárulni szolgáltatások igénybevételéhez vagy kutatásban való részvételhez.

Többszörös kapcsolat

Az alkalmazott viselkedéselemző egy vagy több szerepének összemosódása (pl. szakmai és személyes) ügyféllel, érdekelt féllel, felettesel, tanulóval, gyakornokkal, kutatásban résztvevővel vagy olyan személlyel, aki az ügyféllel kapcsolatban áll vagy annak rokona.

Nyilvános nyilatkozatok

Információs szolgáltatás (digitális vagy más módon) nyilvános fórumon, annak érdekében, hogy a közönséget megfelelően tájékoztassák vagy cselekvésre ösztönözzék. Ide tartozik a fizetett, illetve fizetetlen reklám, prospektusok, nyomtatott anyagok, címlisták, személyes önéletrajzok vagy biográfiák, interjúk, illetve a médiában való felhasználásra biztosított nyilatkozatok (pl. nyomtatott anyagok, jogi nyilatkozási eljárások, előadások és nyilvános prezentációk, közösségi média, publikált anyagok).

Kutatás

Bármilyen adatgyűjtéssel és -feldolgozással járó tevékenység, beleértve a már létező adatok elemzését, amelyek általánosítható szakmai ismeretek generálására szolgálnak. A beavatkozáshoz szükséges kísérleti dizájn alkalmazása nem számít kutatásnak.

A kutatás résztvevője

Minden olyan személy, aki részt vesz egy meghatározott kutatásban, és aki tájékozott beleegyezést adott a részvételhez.

Kutatási Felügyelő Bizottság

Olyan szakemberek csoportja, akiknek kimondott célja a kutatási javaslatok felülvizsgálata az emberi etikus bánásmód biztosítása érdekében a kutatásban résztvevők számára. Ez a bizottság lehet hivatalos jogkörrel rendelkező intézmény vagy egyetem szervezete (pl. Intézményi Felügyeleti Bizottság, Kutatási Etikai Testület), mely a szolgáltató intézmény egy független bizottsága, vagy egy független intézmény, melyet ezen határozott célra hoztak létre.

Kompetencia hatáskör

Az alkalmazott viselkedéselemző által következetesen, kiváló hozzáértéssel végzett szakmai tevékenység kompetencia terjedelme.

Közösségi média csatorna

Digitális felület, webböngészőn vagy alkalmazáson keresztül, ahol a felhasználók (magánszemélyek és/vagy vállalkozások) fogyaszthatnak, létrehozhatnak, másolhatnak, letölthetnek, megoszthatnak, vagy megjegyzéseket fűzhet hozzászólásokhoz vagy hirdetésekhez. Mind a hozzászólások, mind hirdetések digitális tartalomnak minősülnek.

Érintett

Az a személy, kivéve az ügyfelet, aki érdekelt az alkalmazott viselkedéselemző szolgáltatásaiban (pl. szülő, gondozó, hozzátartozó, törvényesen felhatalmazott képviselő, együttműködő, munkáltató, ügynökség vagy intézmény képviselő, engedélyezési tanács, finanszírozó, harmadik szolgáltató fél).

Gyakornok

Minden olyan személy, akinek alkalmazott viselkedéselemzési szolgáltatásnyújtását egy kompetens, arra felhatalmazott alkalmazott viselkedéselemző felügyeli a szerződésben meghatározott, kölcsönösen elfogadott szakmai ismérvek alapján. A gyakornokok között lehetnek terapeuta tanulók, gyakorló pszichológusok, pszichológus hallgatók, gyógypedagógusok, tanárok, tanítók, dajkák, valamint más alkalmazott viselkedéselemzői szolgáltatásokat nyújtó személyek, akik szakmai felügyelet alatt végzik tevékenységüket elméleti és gyakorlati kompetenciájuk fejlesztése érdekében.

Ajánlás

Bármilyen kért vagy kéretlen ajánlás, bármilyen formában, az ügyféltől, az érdekelttől, a felettesétől, tanulótól, illetve a gyakornoktól, melyet az alkalmazott viselkedéselemző szolgáltatásainak kedvező értékeléseként kap. Ha az alkalmazott viselkedéselemző egy egyéntől ajánlást kér, az kért ajánlásnak tekintendő.

Harmadik fél

Bármely személy, egyének csoportja vagy entitás, aki szolgáltatásokat kér és finanszíroz az ügyfél nevében, illetve az ügyfelek csoportja nevében, kivéve a szolgáltatások közvetlen címzettjét, az elsődleges gondozót, a törvényesen felhatalmazott képviselőt, vagy az alkalmazott viselkedéselemzőt. Néhány példa a harmadik fél azonosításához: iskolai körzet, kormányzati szerv, mentálhigiénés ügynökség.

Tanuló

Bármely olyan egyén, aki a nemzetközi vagy nemzeti szakmai minősítés megszerzése érdekében egyetemi vagy más akkreditált alkalmazott viselkedéselemzés képzésben részt vesz, terepmunkát végez, vagy tapasztalatot szerez.

Weboldal

Egy webböngészőn keresztül megtalált digitális platform, amit egy entitás (magánszemély és/vagy szervezet) készített és online digitális tartalmat terjeszt a felhasználók fogyasztására. A funkcionalitástól függően a felhasználók fogyaszthatnak, létrehozhatnak, másolhatnak, letölthetnek, megoszthatnak vagy megjegyzést fűzhetnek a megadott digitális tartalom alá.

Etikai normák

A. Fejezet – Szakértői felelősségvállalás

A.01 Hitelesség

Az *alkalmazott viselkedéselemzők* hitelesek és őszinték, gondoskodnak egy olyan szakmai környezet megteremtéséről, mely támogatja és elősegíti a hiteles szakmai viselkedési normák kialakítását másokban. Nem teremtenek olyan szakmai helyzeteket, amelyek azt eredményezhetik, hogy mások tisztességtelen vagy jogellenes magatartást tanúsítsanak, megsértve az etikai kódexben foglaltakat. Ezen kívül hiteles és pontos információkat nyújtanak az összes érintett szervezetnek (pl. MAVEE, licenbizottságok, finanszírozók) és személynek (pl. ügyfelek, érdekelt felek, felettesek, gyakornokok, tanulók), és kijavítják a valótlan vagy pontatlan beadványokat, eseteket, amint tudomást szereznek róluk.

A.02 A jogi és szakmai követelményeknek való megfelelés

Az alkalmazott viselkedéselemzők betartják a hatályos törvényeket és szakmai közösségük (pl. MAVEE, tanúsítványt vagy oklevelet kiadó intézmények) követelményeit, előírásait.

A.03 Elszámoltathatóság

Az alkalmazott viselkedéselemzők elszámoltathatók cselekedeteikért és professzionális szolgáltatásaikért, és munkakötelezettségük betartásáért. Hibázás esetén, vagy amikor a kötelezettségvállalások nem teljesíthetők, az alkalmazott viselkedéselemzők minden szükséges intézkedést megtesznek, hogy közvetlenül kezeljék e problémákat az *ügyfelek*, majd az érintett felek szolgálatának érdekében.

A.04 Praktizálás meghatározott szerepkörben

Az alkalmazott viselkedéselemzők csak azután nyújthatnak szolgáltatásokat, miután szakmai szerepüket az érintett felekkel írásban meghatározták és dokumentálták.

A.05 Praktizálás a hatáskörön belül

Az alkalmazott viselkedéselemzők csak a meghatározott *hatáskörükön* belül gyakorolhatják szakmájukat. Csak akkor folytathatnak további szakmai tevékenységet új szakterületen (pl. új populációk, új eljárások), ha megfelelő tanulmányokat, képzéseket végeztek, azokat dokumentálták, felügyelt tapasztalatot szereztek, konzultációt és/vagy együttes kezelést folytattak az új területen kompetens szakemberek által felügyelve. Ha nem rendelkezik megfelelő végzettséggel, az alkalmazott viselkedéselemző a potenciális ügyfelet más kompetens szakemberhez irányítja.

A.06 Kompetencia fenntartása

Az alkalmazott viselkedéselemzők aktívan részt vesznek szakmai önfeljesztési tevékenységekben, annak érdekében, hogy fenntartsák és növeljék szakmai tudásukat és kompetenciájukat. A szakmai fejlesztési tevékenységek közé tartozik a vonatkozó szakirodalom olvasása, szakmailag releváns konferenciákon és kiállításokon való részvétel, workshopokon és egyéb képzési lehetőségekben való részvétel, további tanfolyamok elvégzése, coaching, tanácsadás, felügyelet vagy mentorálás, és a megfelelő szakmai jogosultságok és bizonyítványok megszerzése és fenntartása.

A.07 Kulturális válaszképesség és a sokszínűség tisztelete

Az alkalmazott viselkedéselemzők aktívan részt vesznek szakmai fejlesztési tevékenységekben, hogy kulturális ismereteket szerezzenek és megfelelő módon szolgáljanak különböző közösségeket. Ismerik saját elfogultságukat és képesek arra, hogy kielégítsék a különböző igényű egyének szükségleteit, azok háttérétől függetlenül (pl. életkor, fogyatékoság, etnikai hovatartozás, nemi kifejezés/identitás, bevándorlási státusz, családi/párkapcsolati státusz, nemzeti származás, faj, vallás, szexuális irányultság, társadalmi -gazdasági helyzet). Az alkalmazott viselkedéselemzők felmérik és kiértékelik *tanulóik* és *gyakornokaik* előítéleteit, valamint azok képességét, hogy megfelelő módon képesek legyenek ellátni a különböző igényű és háttérű ügyfeleket.

A.08 Megkülönböztetésmentesség

Az alkalmazott viselkedéselemzők nem tesznek különbséget másokkal szemben. Másokkal szemben méltányos és befogadó módon viselkednek kortól, fogyatékoságtól, etnikai hovatartozástól, nemi megnyilvánulástól/identitástól, bevándorlási státusztól, családi/párkapcsolati státusztól, származástól, fajtól, vallástól, szexuális irányultságtól, társadalmi -gazdasági státusztól vagy bármely más, a hatályos törvények által tiltott megkülönböztetési szemponttól függetlenül.

A.09 Zaklatás

Az alkalmazott viselkedéselemzők nem folytatnak zaklató vagy rosszindulatú tevékenységet másokkal szemben.

A.10 A személyes elfogultság és kihívások tudatosítása

Az alkalmazott viselkedéselemzők személyes előítéleteik, elfogultságuk vagy egyéb szakmai kihívásaik tudatában vannak (pl. mentális vagy fizikai egészségi állapotuk; jogi, pénzügyi, házassági/párkapcsolati kihívások), melyek akadályozhatják szakmai munkájuk eredményességét. Az alkalmazott viselkedéselemzők megfelelő lépéseket tesznek az interferencia feloldására, biztosítják, hogy szakmai munkájuk ne sérüljön, valamint dokumentálják az ilyen körülmények között tett összes intézkedést és a lehetséges eredményeket.

A.11 Többszörös kapcsolat

A *többszörös kapcsolat összeférhetlenséget* eredményezhet, mely ártalmas lehet egy vagy több fél számára. Ennek megakadályozására az alkalmazott viselkedéselemző kerülje a többszörös kapcsolatok létesítését vagy kialakítását, beleértve a szakmai, személyes és családi kapcsolatokat az ügyfelekkel és alárendelt kollégáival. Az alkalmazott viselkedéselemzők folyamatosan kommunikálják a többszörös kapcsolat kockázatát az érintett személyekkel, és figyelemmel kísérik e kapcsolat kialakulását. Amennyiben a többszörös kapcsolat eshetősége felmerül, az alkalmazott viselkedéselemzők megteszik a megfelelő lépéseket, hogy feloldják a kialakult helyzetet. Amennyiben a többszörös kapcsolat azonnali feloldása nem lehetséges, az alkalmazott viselkedéselemzők megfelelő módon kidolgoznak egy megoldási lehetőséget, hogy azonosítsák és elkerüljék az összeférhetlenséget a Kódex előírásainak megfelelően, és tervet készítenek a többszörös kapcsolat tartós megoldására. Az alkalmazott viselkedéselemzők dokumentálják a többszörös kapcsolati körülmények között tett összes intézkedést és azok lehetséges eredményeit.

A.12 Ajándékozás

Az ajándékozás (ajándék adása és elfogadása) összeférhetlenséget és többszörös kapcsolatot is eredményezhet. Az alkalmazott viselkedéselemzők nem adnak és nem fogadnak el ajándékot az *ügyfelektől, érdekelt felektől, szakmai felettéstől, tanulótól* vagy gyakornokoktól, amelyek pénzügyi meghaladja a 3000 (háromezer) Forintos értéket (vagy ezzel egyenértékű pénzeszközt más pénznemben). Az alkalmazott viselkedéselemzők a szakmai kapcsolat kezdetén felhívják az ügyfelek és az érdekeltek figyelmét erre a követelményre. Az ajándék akkor elfogadható, ha valaki alkalomszerűen kifejezi háláját, és nem jár anyagi haszonnal a címzett számára. A folyamatosan vagy halmozódó módon adott vagy kapott ajándékozás gyakorlata sérti az etikai kódexben leírt szabályokat, akkor, ha az ajándékozás folyamata rendszeressé és elvárhatóvá válik, ha bevételi forrást jelent, vagy tranzakciós értékkel bír a címzett számára.

A.13 Kényszerítő és kizsákmányoló kapcsolatok

Az alkalmazott viselkedéselemzők nem élnek vissza hatalmukkal vagy tekintélyükkel, kényszerítve vagy kizsákmányolva azon személyeket, akik felett hatáskörük van (pl. értékelési vagy felügyeleti).

A.14 Romantikus és szexuális kapcsolatok

Az alkalmazott viselkedéselemzők nem létesítenek romantikus vagy szexuális kapcsolatot jelenlegi ügyfelekkel, érdekelt felekkel, tanulókkal, gyakornokokkal, illetve feletteseikkel, mert ezen kapcsolatok jelentős kockázatot jelentenek az összeférhetlenségre és az ítélőképesség romlására vonatkozóan. Az alkalmazott viselkedéselemzők a szakmai kapcsolat megszűnésének időpontjától kezdődően minimum két évig nem létesítenek romantikus vagy szexuális kapcsolatot volt ügyfelekkel vagy érdekelt felekkel. Az alkalmazott viselkedéselemzők nem létesítenek romantikus vagy szexuális kapcsolatokat korábbi feletteseikkel, tanulóikkal, vagy gyakornokaikkal, amíg a felek bizonyítani és dokumentálni tudják, hogy a szakmai kapcsolat véget ért (azaz minden közös szakmai feladat lezárult). Az alkalmazott viselkedéselemzők nem fogadnak el felettesként, tanulóként vagy gyakornokként olyan személyeket, akikkel a romantikus vagy szexuális kapcsolatuk volt, kivéve abban az esetben, ha a kapcsolatuk hat hónapja bizonyíthatóan véget ért.

A.15 Megkeresésekre való válaszadás

Az alkalmazott viselkedéselemzők megfelelő erőfeszítéseket tesznek annak érdekében, hogy válaszoljanak a magánszemélyek (pl. ügyfelek, érdekelt felek, felettések, tanulók, gyakornokok) és szervezetek (pl. MAVEE, licenbizottságok, finanszírozók) információkérésére, megkeresésére, és betartsák a vonatkozó határidőket. Az alkalmazott viselkedéselemzők megfelelnek a MAVEE, a munkaadók és egyéb, a munkájukat meghatározó szervezetek és felügyelő kormányzati szervek által elrendelt gyakorlati követelményeknek (pl. igazolások, erkölcsi bizonyítvány, átvilágítás stb.).

A.16 Kritikus információk jelentése

Az alkalmazott viselkedéselemzők ismerik és tevékenységük során folyamatosan betartják az érintett szervezetek minden önjelentési követelményét (pl. MAVEE, licenbizottságok, finanszírozók, egyéb felügyeleti szervek).

B. Fejezet - Felelősség a gyakorlatban

B.01 Hatékony kezelés biztosítása

Az alkalmazott viselkedéselemzők a szolgáltatások nyújtásakor előtérbe helyezik az ügyfelek jogait és igényeit. Az etikai kódex előírásainak megfelelő, tudományos bizonyítékokon alapuló, fogalmilag konzisztens szolgáltatásokat nyújtanak, melyeket úgy alakítottak ki, hogy maximalizálják a kívánt eredményeket, és teljeskörűen védjék az ügyfelet, érdekelt feleket, tanulókat, gyakornokokat és a kutatásban résztvevőket az ártó következményektől. Az alkalmazott viselkedéselemzők csak abban az esetben nyújthatnak nem alkalmazott viselkedéselemzési szolgáltatásokat az ügyfelek számára, ha rendelkeznek az ilyen szolgáltatások nyújtásához szükséges végzettséggel, formális képzéssel és szakmai képesítéssel.

B.02 Időszerűség

Az alkalmazott viselkedéselemzők időszerű szolgáltatásokat nyújtanak, és időben elvégzik a szolgáltatással kapcsolatos szükséges adminisztratív feladatokat.

B.03 A bizalmas információk védelme

Az alkalmazott viselkedéselemzők megfelelő lépéseket tesznek az ügyfelek, az érintettek, a tanulók, a gyakornokok és a kutatás résztvevőinek bizalmas adatainak véletlen vagy gondatlanságból történt megosztásának megakadályozására vonatkozóan; és megfelelnek a vonatkozó előírásoknak és titoktartási követelményeknek (pl. törvények, rendeletek, szervezeti irányelvek). A bizalmas adatkezelés körébe tartozik a szolgáltatás (pl. élőszóban, távszolgáltatások által, rögzített ülések); a dokumentáció és ügyfeladatok; valamint a szóbeli, írásbeli vagy elektronikus kommunikáció.

B.04 Bizalmas információk kezelése

Az alkalmazott viselkedéselemzők csak akkor oszthatnak meg bizalmas információkat az ügyfelekről, az érdekeltekről, a tanulókról, a gyakornokokról vagy a kutatások résztvevőiről: (1) amikor tájékozott beleegyezést kapnak; (2) amikor megpróbálják megvédeni az ügyfelet vagy másokat egy esetleges kártól; (3) amikor a szerződéses kérdések megoldására tesznek kísérletet; (4) amikor olyan bűncselekmény megelőzésére tesznek kísérletet, amely valószínűsíthetően fizikai kárt, mentális vagy anyagi kárt okoz másnak; vagy (5) ha törvény vagy bírósági végzés erre kötelezi őket. Amikor az alkalmazott viselkedéselemzők jogosultak bizalmas információk harmadik féllel való megvitatására, kizárólag csak a kijelölt kommunikációs cél érdekében oszthatnak meg kritikus információkat.

B.05 Dokumentációvédelem és megőrzés

Az alkalmazott viselkedéselemzők ismerik és betartják az összes vonatkozó követelményt (pl. MAVEE szabályok, törvények, rendeletek, szerződések, finanszírozói és szervezeti követelmények) a dokumentumok (nyomtatott és elektronikus), illetve a szakmai tevékenységükhöz kapcsolódó dokumentáció fizikai és elektronikus tárolására, szállítására, megőrzésére és megsemmisítésére. Elektronikus másolatok készítése után csak akkor semmisíthetik meg a fizikai dokumentációt, ha az adatok összegzését követően (pl. jelentések és grafikonok) az alkalmazandó követelmények lehetővé teszik azt. Amikor egy alkalmazott viselkedéselemző távozik egy szervezettől (pl., mint munkavállaló vagy szerződéses munkatárs), a dokumentummegőrzés felelőssége a szervezetre hárul.

B.06 A szolgáltatás számlázásának és jelentésének pontossága

Az alkalmazott viselkedéselemzők pontosan azonosítják a nyújtott szolgáltatásaikat, valamint minden szükséges információt pontosan megadnak a szolgáltatási bizonylatokon, jelentéseken, költség visszatérítéseken, és a szolgáltatási számláikon. Nem nyújtanak és számláznak nem alkalmazott viselkedéselemzői szolgáltatásokat az alkalmazott viselkedéselemzési szolgáltatás szerződése alatt. Amennyiben pontatlanságokat fedeznek fel a jelentésben vagy a számlázásban, akkor minden érintett felet (pl. engedélyező testületek, finanszírozók) értesítenek, időben kijavítják a feltárt pontatlanságot, és dokumentálják az e helyzetben tett összes intézkedést, és azok végső eredményeit.

B.07 Díjazás

Az alkalmazott viselkedéselemzők a vonatkozó törvényeket és előírásokat betartva végzik a díjazásra vonatkozó gyakorlataikat, és az előírásoknak megfelelően előzetesen megosztják a díjakkal kapcsolatos információkat. Nem tüntetik fel hamisan szolgáltatásai díjait. Abban az esetben, amikor az alkalmazott viselkedéselemzők nem közvetlenül felelősek a díjazás kialakításáért, kötelességük közölniük e követelményeket a díjazásért felelős féllel, és lépéseket tesznek az esetleges pontatlanságok vagy konfliktusok megoldása érdekében. Az alkalmazott viselkedéselemzők dokumentálják az e körülmények között tett összes intézkedést és a várható eredményeket.

B.08 A szolgáltatások kommunikációja

Az alkalmazott viselkedéselemzők érthető (hétköznapi) nyelvezetet használnak az ügyfelekkel folytatott kommunikációban, és biztosítják a kommunikáció tartalmának megértését az érdekelt felek, tanulók, gyakornokok és kutatási résztvevők esetében. A szolgáltatások nyújtása előtt egyértelműen meghatározzák hatásköreiket, a szolgáltatások célját, valamint a szolgáltatások megszűnésének feltételeit. Az alkalmazott viselkedéselemzők részletesen megmagyarázzák az összes értékelés tartalmát a viselkedés megváltoztatását szolgáló beavatkozási eljárások végrehajtása előtt, és amennyiben már rendelkezésre áll, ismertetik az értékelési és beavatkozási eljárások eredményeit is. Kérés esetén pontos és aktuális hiteles adatokkal szolgálnak, valamint leírják kompetenciájuk hatáskörét.

B.09 Az ügyfelek és érdekelt felek bevonása

Az alkalmazott viselkedéselemzők erőfeszítéseket tesznek annak érdekében, hogy ügyfeleiket és az érdekelt feleket bevonják a szolgáltatási folyamatokba, mely tartalmazza a célok kiválasztását, az értékeléseket, a viselkedésváltoztató beavatkozások meghatározását és megtervezését; valamint a szolgáltatások folyamatos nyomon követése során, megosztva a folyamatos haladás eredményeit.

B.10 Együttműködés a kollégákkal

Az alkalmazott viselkedéselemzők együttműködnek a saját és más szakmák képviselőivel, akik az ügyfélnek nyújtott szolgáltatás tekintetében érdekeltek. Az alkalmazott viselkedéselemzők úgy kezelik a konfliktusokat, hogy ha lehetséges, kompromisszumokat kötnek, és elsődlegesen mindig az ügyfelek legjobb érdekeit képviselik. Az alkalmazott viselkedéselemzők dokumentálják az ilyen körülmények között tett összes intézkedést és azok lehetséges kimenetelét.

B.11 Tájékoztatót beleegyezés megszerzése

Az alkalmazott viselkedéselemzők felelősek minden olyan feltétel megismeréséért és betartásáért, amelyek a tájékoztató beleegyezéshez szükségesek, és megszerzik a tájékoztató beleegyezést az ügyfelektől, az érdekeltektől és a kutatásban résztvevőktől (pl. értékelések vagy viselkedésváltoztató beavatkozások, vagy amikor lényeges változtatásokat hajtanak végre a beavatkozásokon, illetve, amikor bizalmas információkat vagy nyilvántartások kiadásával kapcsolatos tevékenységet kell megosztaniuk). Az alkalmazott viselkedéselemzők felelősek a szükséges tájékoztató beleegyezés magyarázatért, megszerzésért, újbóli megszerzésért és dokumentálásért. Felelősek azért, hogy adott esetben hozzájárulást kérjenek az ügyfelektől.

B.12 Az orvosi szükségletek figyelembevétele

Az alkalmazott viselkedéselemzők a legjobb tudásuk szerint biztosítják az orvosi szükségletek figyelembevételét és elemzik azok valószínűsíthető befolyásoló orvosi és biológiai hatását a cél viselkedésre vonatkozóan. Az alkalmazott viselkedéselemzők dokumentálják a kiadott orvosi beutalókat, valamint a beutalást és kivizsgálást követően az ügyféllel egyeztetnek.

B.13 Az értékelések kiválasztása, tervezése és végrehajtása

Az alkalmazott viselkedésmódosító beavatkozások kiválasztása vagy tervezése előtt az alkalmazott viselkedéselemzők kiválasztják és megtervezik az adat értékeléseket úgy, hogy azok fogalmilag összhangban legyenek a tudományos bizonyítékokon alapuló viselkedési alapelvekkel; és amelyek a legjobban alkalmazkodnak az ügyfél és az érintettek egyedi igényeihez, életviteli kontextusához, és figyelembe veszik az érintettek meglévő erőforrásait. A viselkedés módosítási eljárások kialakítása során megtervezik és végrehajtják az szükséges értékeléseket, különösen figyelembe véve az előnyök maximalizálását és ártalmának minimalizálását az ügyfél, valamint az érintettek számára. Az alkalmazott viselkedéselemzők a felmérés eredményeit összefoglalják, és írásban rögzítik.

B.14 Viselkedés változtató beavatkozások kiválasztása, tervezése és végrehajtása

Az alkalmazott viselkedéselemzők olyan viselkedés változtató beavatkozásokat választanak, terveznek és hajtanak végre, amelyek: (1) fogalmilag összhangban vannak viselkedési alapelvekkel; (2) tudományos bizonyítékokon alapulnak; (3) előzetes értékelési eredményeken alapulnak; (4) prioritást élveznek a pozitív megerősítési eljárások; és (5) a legjobban megfelelnek az ügyfél és az érdekeltek különféle igényeinek, kontextusának és erőforrásainak. Az alkalmazott viselkedéselemzők egyéb releváns tényezőket is figyelembe vesznek (pl. kockázatok, előnyök és mellékhatások; ügyfél- és érdekelt felek preferenciája; a végrehajtás hatékonysága; költséghatékonyság). A viselkedés változtató beavatkozások megtervezése és végrehajtása során az alkalmazott viselkedéselemzők, a tervezett eredmények tartósságának érdekében a viselkedés generalizációjának tervét a viselkedés természetes közegéhez illesztik. Az alkalmazott viselkedéselemzők a javasolt kezelési tervet és a beavatkozási eljárásokat összefoglalják, és írásban rögzítik (pl. viselkedési terv).

B.15 A viselkedésmódosító beavatkozások kockázatának minimalizálása

Az alkalmazott viselkedéselemzők kiválasztják, megtervezik és végrehajtják a viselkedés változtató beavatkozásokat (beleértve a következmények meghatározását és alkalmazását), amelyek középpontjában az ügyfél és az érintettek ártalmának minimalizálása áll. Kizárólag csak azután javasolnak és alkalmaznak korlátozó vagy büntetésen alapuló eljárásokat, ha bebizonyították, hogy a kívánt eredmény nem érhető el kevésbé intrúzív eszközök felhasználásával, vagy ha egy meglévő terápiás munkacsoport megállapítja, hogy az ügyfélre gyakorolt ártás/kár kockázata meghaladja a viselkedést megváltoztató beavatkozás kockázatát. Korlátozó vagy büntetés alapú eljárások ajánlásakor és végrehajtásakor, az alkalmazott viselkedéselemzők eleget tesznek minden szükséges felülvizsgálati folyamatnak (pl. emberi jogi felülvizsgálati bizottság). Az alkalmazott viselkedéselemzőknek folyamatosan értékelniük és dokumentálniuk kell a korlátozó vagy büntetésen alapuló eljárások hatékonyságát, és módosítaniuk kell, vagy ha az nem hatékony, akkor időben le kell állítaniuk a viselkedésmódosító beavatkozást.

B.16 Viselkedés változtató beavatkozások leírása a megvalósítás előtt

A végrehajtás előtt, az alkalmazott viselkedéselemzők írásban leírják a viselkedés változás céljait és beavatkozási eljárásait, a tervezett és folyamatos felülvizsgálat ütemterveit. Az alkalmazott viselkedéselemzők az érintettek- és ügyfél (adott esetben, ha alkalmazható) számára ismertetik ezen információkat, és elmagyarázzák a viselkedés változtató beavatkozás hatékony végrehajtásához szükséges környezeti feltételeket. Magyarazatot adnak a meglévő viselkedési eljárások módosítása esetén vagy új viselkedés változtatás bevezetésekor, és szükség esetén tájékozott beleegyezést kérnek a módosított vagy új eljárások bevezetésére.

B.17 Adatok gyűjtése és felhasználása

Az alkalmazott viselkedéselemzők aktívan gondoskodnak az adatgyűjtési eljárások megfelelő kiválasztásáról és helyes végrehajtásáról. Grafikusan megjelenítik, összefoglalják, és felhasználják az adatokat a szolgáltatások folyamatában, módosítás esetén, vagy a szolgáltatás megszüntetésével kapcsolatos döntések meghozatalához.

B.18 A viselkedés módosító beavatkozás folyamatos értékelése

Az alkalmazott viselkedéselemzők folyamatosan figyelemmel kísérik és értékelik a viselkedés módosító beavatkozásokat. Ha az adatok azt jelzik, hogy a tervezett eredmények nem valósulnak meg, proaktívan felméri a helyzetet, és megfelelő korrekciós intézkedéseket tesznek. Ha az alkalmazott viselkedéselemzőben felmerül, hogy egy másik szakember egyidejűleg nyújtott szolgáltatásai negatívan hatnak a viselkedésmódosító beavatkozásra, az alkalmazott viselkedéselemző megfelelő lépéseket tesz a probléma áttekintésére és kezelésére az adott szakemberrel.

B.19 A szolgáltatásnyújtást akadályozó feltételek meghatározása

Az alkalmazott viselkedéselemzők proaktívan azonosítják és figyelembe veszik a környezeti feltételeket (pl. mások viselkedése, az ügyfelet veszélyeztető tényezők vagy személyzet, fennálló zavaró tényezők), amelyek zavarhatják vagy akadályozhatják a megfelelő szolgáltatásnyújtást. Ilyen helyzetekben, az alkalmazott viselkedéselemzők eltávolítják vagy minimalizálják ezen tényezők hatását, azonosítják a beavatkozás lehetséges hatékony módosításait, és/vagy megfontolják a segítség kérését vagy a megoldási ajánlás kérését más szakemberektől, kollégáktól. Az alkalmazott viselkedéselemzők dokumentálják a feltételeket, az összes megtett intézkedést és azok esetleges eredményeit.

C. Fejezet - Felelősség az ügyfelekkel és az érintettekkel szemben

C.01 Felelősség az ügyfelekkel szemben (lásd A.03, B.01)

Az alkalmazott viselkedéselemzők az ügyfelek érdekeit szem előtt tartva, megfelelő lépéseket tesznek az ügyfelek jogainak biztosítására az előnyök maximalizálása érdekében, és betartják a nem ártás elvét. Ismerik és betartják a kötelezően alkalmazandó törvényeket és előírásokat a jelentési kötelezettségükkel kapcsolatosan.

C.02 Az érintettek azonosítása

Az alkalmazott viselkedéselemzők a szolgáltatások nyújtásakor azonosítják az érdekelt feleket. Amikor több érdekelt féllel kell együttműködniük (pl. szülő vagy jogilag meghatalmazott képviselő, tanár, igazgató), a viselkedéselemző azonosítja az érdekelt felek relatív kötelezettségeit minden érintett vonatkozásában. A megállapodott jelentési kötelezettségeket a szakmai kapcsolat megkezdése előtt dokumentálják és erről tájékoztatják az érintetteket.

C.03 Ügyfelek fogadása (lásd A.05, A.06)

Az alkalmazott viselkedéselemzők csak olyan ügyfeleket fogadnak, akiknek kért szolgáltatásai a végzettségük által meghatározott kompetenciájuk hatáskörébe tartoznak, és a szükséges erőforrások a rendelkezésre állnak (pl., idő és kapacitás az ügyek szupervíziójára, személyzet). Amikor az alkalmazott viselkedéselemzőket a meghatározott hatáskörükhöz és a rendelkezésre álló erőforrásokon kívül ügyfelek fogadására utasítják, megteszik a megfelelő intézkedéseket az érintett felekkel együtt a felmerült aggályok megbeszélésére és megoldására vonatkozóan. Az alkalmazott viselkedéselemzők dokumentálják az e körülmények között tett összes intézkedést és azok végső eredményeit.

C.04 Szolgáltatási szerződés (lásd A.04)

A szolgáltatások bevezetése előtt az alkalmazott viselkedéselemzők meggyőződnek arról, hogy van-e az ügyféllel és/vagy az érintett felekkel aláírt szolgáltatási szerződés érvényben, mely felvázolja valamennyi fél felelősségét, a nyújtandó viselkedési szolgáltatások körét, az alkalmazott viselkedéselemző a Kódexből eredő kötelezettségeit, valamint az alkalmazott viselkedéselemzők szakmai gyakorlatával kapcsolatos panaszok benyújtásának eljárásait az érintett szakmai felügyeleti szervezetek számára (pl. MAVEE, szolgáltató szervezet, licenctanács, finanszírozó). Szükség vagy igény szerint frissítik az érintett felekkel (pl. szolgáltató szervezetek, engedélyezési tanácsok, finanszírozók) kötött szolgáltatási megállapodásokat. A szolgáltatási szerződések frissítését az ügyféllel és/vagy az érdekelt felekkel együtt felül kell vizsgálni és aláírni.

C.05 Pénzügyi megállapodások (lásd A.04, B.07)

A szolgáltatások megkezdése előtt az alkalmazott viselkedéselemzők dokumentálják az ügyfelekkel, érdekelt felekkel és/vagy finanszírozókkal közösen egyeztetett fizetési és számlázási eljárásokat. Amennyiben a finanszírozási körülmények megváltoznak, a meglévő megállapodásokat újra felül kell vizsgálni az összes érintett féllel együtt. Pro bono és cserekereskedelmi (pl. barter) szolgáltatások csak a meghatározott szolgáltatási szerződés alapján és a Kódexnek megfelelően biztosíthatók.

C.06 Tanácsadás más szolgáltatókkal (lásd A.05, B.04, B.10, B.11, B.12)

Az alkalmazott viselkedéselemzők gondoskodnak az ügyfél érdekében történő megfelelő konzultációról, és az ügyfél más szolgáltatókhoz való átirányításáról, melyek előtt megfelelő tájékozott beleegyezést kérnek, és betartják az alkalmazandó hatályos követelményeket (pl. törvények, rendeletek, szerződések, szervezeti és finanszírozási eljárások).

C.07 Harmadik féllel kötött szolgáltatási szerződések (lásd A.04, A.11, B.04, B.07)

Amikor az alkalmazott viselkedéselemzők aláírt szerződést kötnek, annak érdekében, hogy egy harmadik fél (pl. iskola, kerületi vagy kormányzati szervezet) kérésére szolgáltatást nyújtsanak az ügyfélnek, tisztázzák az egyes felekkel fennálló kapcsolat jellegét, és felméri az esetleges érdekellentéteket a szolgáltatások megkezdése előtt. Biztosítják, hogy a szerződés megfogalmazza (1) valamennyi fél felelősségét, (2) tevékenységi körét a nyújtandó szolgáltatások tekintetében, és (5) a titoktartásra vonatkozó előírásokat. Az alkalmazott viselkedéselemzők felelősek a szerződés szükség szerinti módosításáért és azok felülvizsgálatáért az érintett felekkel.

C.08 Az ügyfél számára fennálló felelősség harmadik féllel történő szolgáltatási szerződés során (lásd A.05, A.11, B.01)

Az alkalmazott viselkedéselemzők az ügyfél érdekeit és jólétét mindenek fölé helyezik. Ha egy harmadik fél olyan szolgáltatásokat igényel az alkalmazott viselkedéselemzőtől, amelyek összeegyeztethetetlenek az alkalmazott viselkedéselemző szakma ajánlásaival, és amelyek nem tartoznak az alkalmazott viselkedéselemző kompetencia hatáskörébe, vagy ez többszörös kapcsolat kialakulását eredményezheti, az

alkalmazott viselkedéselemzők az ilyen konfliktusokat az ügyfél legjobb érdekében oldják meg. Ha a konfliktust nem lehet megoldani, az alkalmazott viselkedéselemző további képzésben vagy konzultációban részesülhet, és megfelelő átmeneti intézkedéseket követve megszüntetheti a szolgáltatásokat, vagy átirányíthatja az ügyfelet egy másik alkalmazott viselkedéselemzőhöz. Az alkalmazott viselkedéselemzők az e körülmények között tett minden intézkedést és várható eredményt dokumentálnak.

C.09 Kommunikáció az érdekeltekkel a harmadik féllel kötött szerződéses szolgáltatásokról (B.04, B.08, B.09, B.11)

Ha az alkalmazott viselkedéselemző egy harmadik fél kérésére szolgáltatásokat nyújt olyan kiskorúnak vagy magánszemélynek, akinek nincs törvényi joga a személyes döntések meghozatalához, tájékoztatja a szülő(ke)t vagy a törvényesen felhatalmazott képviselőt a nyújtandó szolgáltatások céljáról és hatásköréről, valamint tájékoztatja őket jogaikról, annak érdekében, hogy az összes szolgáltatási dokumentációt és adatot megkapják. Az alkalmazott viselkedéselemzők jól ismerik és betartják a tájékozott beleegyezéssel kapcsolatos összes követelményt, függetlenül attól, hogy ki igényelte a szolgáltatásokat.

C.10 A titoktartás korlátai (lásd A.02, B.03, B.04)

Az alkalmazott viselkedéselemzők a szakmai kapcsolat legelején, és amikor információ közzététel szükséges, tájékoztatják az ügyfeleket és az érintetteket a titoktartási előírásokról és azok korlátairól.

C.11 A szakmai tevékenység dokumentálása (lásd A.04, B.03, B.05, B.06, B.10)

A szolgáltatási kapcsolat során az alkalmazott viselkedéselemzők részletes és kiváló minőségű dokumentációt készítenek és tartanak fenn szakmai tevékenységükről, melyek megkönnyítik az általuk vagy más szakemberek által nyújtott szolgáltatások lebonyolítását, az elszámoltathatóság biztosítását, és megfelelnek a vonatkozó jogi követelményeknek (pl. törvények, rendeletek, finanszírozói és szervezeti irányelvek). Dokumentációt kell létrehozni és azt olyan módon kell fenntartani, amely lehetővé teszi az időben történő kommunikációt és amennyiben szükséges, a szolgáltatások áthelyezését.

C.12 A megfelelő szolgáltatások támogatása (A.04, A.05, B.01, B.08)

Az alkalmazott viselkedéselemzők az ügyfeleket és az érdekelt feleket támogatják és információval látják el a bizonyítékokon alapuló értékelésről és viselkedés változtatással kapcsolatos beavatkozási eljárásokról. Emellett kiállnak a viselkedésváltoztatásra vonatkozó szolgáltatások megfelelő mennyiségének és szintjének biztosításáért, valamint a meghatározott ügyfélcélok eléréséhez szükséges felügyeletről.

C.13 Ajánlások (lásd A.05, A.11, B.01, B.04, B.10)

Az alkalmazott viselkedéselemzők az ügyfél és/vagy az érintett érdekelt felek igényei alapján ajánlásokat tesznek, és amennyiben rendelkezésre áll, több szolgáltatót ajánlanak. Az alkalmazott viselkedéselemzők nyilvánosságra hozzák az ügyfél és az érintett érdekeltek számára minden kapcsolatukat az ajánlott potenciális szolgáltatókkal, valamint azonosítják az ajánlásért kapott díjazás vagy ösztönzők meglétét. Az alkalmazott viselkedéselemzők dokumentálják az esetleges ajánlásokat, ideértve a vonatkozó kapcsolatokat és a kapott díjakat vagy ösztönzőket, valamint megfelelő erőfeszítéseket tesznek az ügyfél és/vagy az érdekelt felekkel kapcsolatos utánkövetés biztosítására.

C.14 A szolgáltatások folyamatosságának elősegítése (lásd 1.03, 2.02, 2.05, 2.08, 2.10)

Az alkalmazott viselkedéselemzők az ügyfél érdekeit szem előtt tartva elkerülik a szolgáltatások megszakítását vagy megszűnését. Megfelelő időben tett intézkedésekkel elősegítik a viselkedési szolgáltatások folyamatosságát a tervezett megszakítások (pl. ideiglenes szabadság) és nem tervezett megszakítások (pl. betegség, finanszírozási zavar, szülői kérés, vészhelyzetek) esetén. Biztosítják, hogy a szolgáltatási megállapodások vagy szerződések tartalmazzanak egy általános cselekvési tervet a szolgáltatás megszakításával kapcsolatban. A szolgáltatás megszakítása esetén, az alkalmazott viselkedéselemzők minden érintett felet tájékoztatnak a szolgáltatások folyamatosságának elősegítése érdekében tett intézkedésről. Az alkalmazott viselkedéselemzők dokumentálják az ilyen körülmények között tett összes intézkedést és azok várható eredményeit.

C.15 Szolgáltatások megfelelő megszüntetése (lásd A.03, B.02, B.05, B.10, B.19)

Az alkalmazott viselkedéselemzők a szolgáltatási szerződésükbe belefoglalják a szolgáltatások megszüntetésének körülményeit. Szakmai megfontolások alapján az alkalmazott viselkedéselemzők megszüntetik a szolgáltatásaikat, ha: (1) az ügyfél teljesítette a kitűzött viselkedéscélokat, (2) az ügyfél nem részesül a szolgáltatás előnyeiből, (3) az alkalmazott viselkedéselemző és/vagy tanulóik vagy gyakornokaik olyan potenciálisan káros körülményeknek vannak kitéve, amelyekre nincs ésszerű megoldási lehetőség, (4) az ügyfél és/vagy az érintett érdekelt felek a szolgáltatások megszüntetését kérik, (5) az érintett érdekeltek nem tartják be a viselkedésváltoztatásra vonatkozó beavatkozást annak ellenére, hogy megfelelő

erőfeszítések történtek az akadályok leküzdésére, vagy (6) a szolgáltatások hosszabb ideig nem kerülnek finanszírozásra. Az alkalmazott viselkedéselemzők írásos tervet nyújtanak be az ügyfélnek és/vagy az érintett érdekelteknek a szolgáltatások megszüntetéséről, dokumentálják a terv nyugtázását, felülvizsgálják a tervet az elbocsátási/megszűnési folyamat során, és dokumentálják az összes megtett lépést.

C.16 Szolgáltatások megfelelő áthelyezése (lásd A.03, B.02, B.05. B.10)

Az alkalmazott viselkedéselemzők a szolgáltatási szerződésükbe belefoglalják azokat a körülményeket, amelyek alapján az ügyfél más viselkedéselemzőre vált szervezetükön belül vagy kívül. Megfelelő erőfeszítéseket tesznek az áthelyezés hatékony kezelésére; írásos tervet készítenek, amely tartalmazza a céldátumokat, az áthelyezési tevékenységeket és a felelős feleket; és áttekintik a tervet az áthelyezés során. Ha releváns, az alkalmazott viselkedéselemzők megfelelő lépéseket tesznek annak érdekében, hogy az áthelyezés során minimálisra csökkentsék a szolgáltatásokban jelentkező fennakadásokat, együttműködve az érintett szolgáltató felekkel.

D. Fejezet - Felelősség a gyakornokokkal és tanulókkal szemben

D.01 A szupervíziós követelményeknek való megfelelés (lásd A.02)

Az alkalmazott viselkedéselemzők ismerik és betartják az összes szupervízióra vonatkozó követelményt (pl. MAVEE szabályok, engedélyezési követelmények, finanszírozói és szervezeti irányelvek), beleértve a szupervíziós módszerekkel és struktúrával kapcsolatosakat is (pl. személyes, videokonferencia, egyéni, csoportos).

D.02 Szupervízori kompetencia (lásd A.05, A.06)

Az alkalmazott viselkedéselemzők csak meghatározott kompetenciájukon belül végeznek szupervíziót és képeznek másokat. Szupervíziót csak hatékony, gyakorlatban szerzett ismeretek és készségek megszerzése után biztosítanak, és folyamatosan értékelik, és szakmai fejlesztő tevékenységeik által bővítik szupervíziós készségeik repertoárját.

D.03 Szupervízori terhelés (lásd A.02, A.05, A.01)

Az alkalmazott viselkedéselemzők csak annyi tanulót vagy gyakornokot vállalnak, amely lehetővé teszi számukra a hatékony felügyeletet és képzést. Ismerik és betartják a vonatkozó követelményeket (pl., MAVEE szabályok, engedélyezési követelmények, finanszírozási és szervezeti szabályzat). Amikor tanuló vagy gyakornok felvételéről döntenek, folyamatosan figyelembe veszik a szupervízió minőségére ható releváns tényezőket (pl. jelenlegi ügyféligenyüket; jelenlegi tanuló, illetve gyakornoki esetszámot; idő és logisztikai erőforrásokat). Amikor az alkalmazott viselkedéselemzők megállapítják, hogy elérték a hatékony szupervízió biztosításához szükséges küszöbértéket, dokumentálják az elvégzett önértékelést, és közlik a kapott eredményeket a munkáltatóval vagy más érintett felekkel.

D.04 Szupervízori elszámoltathatóság (lásd A.03)

Az alkalmazott viselkedéselemzők elszámoltathatók szupervíziós gyakorlataikért. A szupervízori kapcsolat időtartama alatt felelősséggel tartoznak tanulóik vagy gyakornokaik szakmai tevékenységért (pl. ügyfélszolgálat, szupervízió, képzés, kutatási tevékenység, nyilvános nyilatkozatok).

D.05 A szupervíziós dokumentáció karbantartása (A.01, A.02, A.04, B.03, B.05, C.11)

Az alkalmazott viselkedéselemzők kialakítják, frissítik, tárolják és megsemmisítik a tanulóikkal vagy gyakornokaikkal kapcsolatos dokumentációt, betartva az összes az alkalmazandó szakmai és jogi követelményeket (pl. MAVEE szabályok, engedélyezési követelmények, finanszírozói és szervezeti irányelvek), beleértve a titoktartásra vonatkozó követelményeket is. Biztosítják saját dokumentációjuk, valamint a tanulóik vagy a gyakornokaik dokumentációja pontosságát és teljességét. A dokumentációt olyan módon vezetik, hogy amennyiben szükséges, lehetővé tegyék azok hatékony átadását a felügyeleti szervek számára. Szupervíziós dokumentumaikat legalább hét évig megőrzik, és hacsak a jogszabályok és egyéb előírások nem másként írják elő, utasítják az érintett feleket, tanulókat vagy gyakornokukat ugyanerre.

D.06 Szupervízió és képzés biztosítása (lásd A.02, A.13 B.01)

Az alkalmazott viselkedéselemzők szupervíziót és képzést biztosítanak az alkalmazandó követelményeknek (pl. MAVEE szabályok, engedélyezés, finanszírozói és szervezeti irányelveknek) megfelelően. A tervezett és végrehajtott szupervíziós és képzési eljárások bizonyítékokon alapulnak, a pozitív megerősítésre összpontosítanak, és személyre szabottak minden tanulóra vagy gyakornokra a körülményeinek megfelelően.

D.07 A sokszínűség tiszteletének elvei és alkalmazása (lásd A.05, A.06, A.07, A.10)

A szupervízió és képzés során az alkalmazott viselkedéselemzők proaktívan alkalmazzák és kidolgozzák a sokféleséggel kapcsolatos témákra (pl. fogyatékoság, etnikai hovatartozás, nemi kifejezés/identitás, bevándorlási státusz, családi/kapcsolati státusz, nemzeti származás, faj, vallás, szexuális irányultság, társadalmi-gazdasági helyzet) vonatkozó képzési információkat.

D.08 Teljesítményértékelés és visszajelzés (lásd B.02, B.05, B.17, B.18)

Az alkalmazott viselkedéselemzők a bizonyítékokon alapuló adatgyűjtés elvei alapján folyamatosan dokumentálják és megfigyelik tanulóik és gyakornokaik teljesítményét (pl. megfigyelések, strukturált értékelések). Gyakornokaik és tanulóik számára időszerű informális és formális dicséretet vagy visszajelzést adnak, mely célja a teljesítmény javítása és a hivatalos visszajelzések dokumentálása. Ha teljesítményproblémák merülnek fel, a probléma kezelése érdekében az alkalmazott viselkedéselemzők fejlesztési tervet dolgoznak ki, mely tartalmazza a problémára vonatkozó specifikus fejlesztési eljárásokat, majd kommunikálják a terv céljait gyakornokaik vagy tanulóik felé, és végrehajtták azt.

D.09 Feladatok átruházása (lásd A.03)

Az alkalmazott viselkedéselemzők csak azután ruháznak át specifikus tevékenységeket tanulóikra vagy gyakorlókra, miután meggyőződtek arról, hogy azok képesek megfelelően végrehajtani az adott feladatokat, és hogy a delegálás megfelel az alkalmazandó szakmai követelményeknek (pl. MAVEE szabályok, engedélyezési követelmények, finanszírozó és szervezeti szabályzat).

D.10 A szupervízió és a képzés hatásának értékelése (lásd A.03, B.17, B.18)

Az alkalmazott viselkedéselemzők proaktívan részt vesznek saját szupervíziós gyakorlatuk folyamatos értékelésében az ügyfél vagy mások visszajelzéseinek felhasználásával, valamint tanulóik vagy gyakorlókai eredményei alapján. Az alkalmazott viselkedéselemzők dokumentálják ezen önértékeléseket, és ennek megfelelően időben fejlesztik szupervízori és képzési gyakorlataikat.

D.11 A szupervízió folyamatosságának támogatása (lásd A.03, B.02, C.14)

Az alkalmazott viselkedéselemzők minimalizálják a szupervízió megszakadását vagy megszüntetését, ennek érdekében megfelelő és időszerű erőfeszítéseket tesznek a szupervízió folyamatosságára vonatkozóan tervezett (pl. ideiglenes szabadság) vagy nem tervezett megszakítások (pl. betegség, vészhelyzetek) esetén. Megszakítás vagy megszűnés esetén az összes érintett felet tájékoztatják a szükséges lépésekről a szupervízió folyamatosságának megkönnyítése érdekében.

D.12 A szupervízió megfelelő megszüntetése (lásd A.03, B.02, C.15)

Ha az alkalmazott viselkedéselemzők bármilyen okból úgy döntenek, hogy megszüntetik a szupervíziót vagy a szupervíziót magában foglaló egyéb szolgáltatásaikat, minden érintett féllel közösen kidolgoznak egy tervet a szupervízió megszüntetésére, amely minimálisra csökkenti a tanulóokra vagy szupervízió alatt álló személyekre gyakorolt negatív hatásokat. Az alkalmazott viselkedéselemzők dokumentálják az ilyen körülmények között tett összes intézkedést és azok várható eredményeit.

E. Fejezet - Felelősség a nyilvános nyilatkozatokban

E.01 Az ügyfelek, érdekeltek, tanulók és gyakornokok jogainak védelme (lásd A.03, C.01)

Az alkalmazott viselkedéselemzők megteszik a megfelelő lépéseket, hogy megvédjék az ügyfelek, érdekeltek, tanulók és gyakornokok jogait minden nyilvános nyilatkozatuk során. Az alkalmazott viselkedéselemzők minden nyilvános nyilatkozatban előtérbe helyezik ügyfeleik jogait.

E.02 Titoktartás a nyilvános nyilatkozatokban (lásd B.03, B.04, B.10)

Az alkalmazott viselkedéselemzők minden nyilvános nyilatkozatban védik ügyfeleik, tanulóik és gyakornokaik bizalmas információit, kivéve akkor, ha ezen információk megosztása megengedett vagy törvény által előírt. Megfelelő erőfeszítéseket tesznek annak érdekében, hogy megakadályozzák a bizalmas vagy személyes azonosító információk véletlen vagy véltlen megosztását.

E.03 Az alkalmazott viselkedéselemzők nyilvános nyilatkozatai (lásd A.01, A.02)

Amikor az alkalmazott viselkedéselemzők nyilvános kijelentéseket tesznek szakmai tevékenységükről, vagy mások (akikhez érdekük fűződik) tevékenységéről, ésszerű óvintézkedéseket tesznek annak biztosítására, hogy kijelentéseik igazak legyenek, ne legyenek félrevezetőek vagy túlzók azzal kapcsolatban, amit állítanak, közvetítenek, javasolnak, vagy kihagynak; valamint állításai valós létező kutatásokon és adott viselkedési koncepción alapulnak. Az alkalmazott viselkedéselemzők nem adnak konkrét tanácsokat az ügyfél igényeivel kapcsolatban nyilvános fórumokon.

E.04 Mások nyilvános nyilatkozatai (lásd A.03)

Az alkalmazott viselkedéselemzők felelősek a szakmai tevékenységeiket vagy termékeiket népszerűsítő nyilvános nyilatkozatokért, függetlenül attól, hogy ki hozza létre vagy teszi közzé az állításokat. Az alkalmazott viselkedéselemzők ésszerű megelőző erőfeszítéseket tesznek annak érdekében, hogy mások (pl., munkáltatók, marketingszakemberek, ügyfelek, érdekelt felek) megtévesztő nyilatkozatokat tegyenek szakmai tevékenységükről vagy termékeikről. Ha az alkalmazott viselkedéselemzők tudomására jut egy ilyen nem megfelelő nyilatkozat, ésszerű erőfeszítéseket tesznek azok kijavítására. Az alkalmazott viselkedéselemzők dokumentálják az ilyen körülmények között tett minden intézkedésüket és azok esetleges eredményeit.

E.05 A szellemi tulajdon használata (lásd A.01, A.02, A.03)

Az alkalmazott viselkedéselemzők tisztában vannak a szellemi tulajdonjogokra vonatkozó szabályokkal és eljárásokkal, azokat betartják, beleértve a felhasználási engedély megszerzését az olyan anyagok felhasználása során, amelyek védjeggyel vagy szerzői joggal védettek, vagy más módon szellemi tulajdonként nevesítettek a vonatkozó törvények által. A szerzői joggal, védjeggyel, vagy más módon védett szellemi tulajdon megfelelő használata magában foglalja az idézetek, attribúciók és/vagy védjegyek, vagy szerzői jogok szimbólumának feltüntetését. Az alkalmazott viselkedéselemzők nem szereznek meg vagy hoznak nyilvánosságra jogsértő információkat, függetlenül attól, hogy azokat milyen forrásból szereztek be vagy hogyan lett ismert számukra.

E.06 Nem alkalmazott viselkedéselemzésre vonatkozó szolgáltatások reklámozása (lásd A.01, A.02, B.01)

Az alkalmazott viselkedéselemzők a nem alkalmazott viselkedéselemzésre vonatkozó szolgáltatásokat nem hirdetik alkalmazott viselkedéselemzési szolgáltatásként. Ha az alkalmazott viselkedéselemzők nem alkalmazott viselkedéselemzésre vonatkozó szolgáltatásokat is biztosítanak, ezeket a szolgáltatásokat egyértelműen meg kell különböztetniük az alkalmazott viselkedéselemzésre vonatkozó szolgáltatásaiktól és elkülönítik az alkalmazott viselkedéselemzés területén megszerzett tanúsítványtól a következő jogi nyilatkozat megtételével: "Ezen beavatkozások nem az alkalmazott viselkedéselemzés tevékenységével összeegyeztethető szolgáltatások, és nem tartoznak az alkalmazott viselkedéselemzői tanúsítványom kompetencia hatályai alá." Ez a nyilatkozat kötelezően minden nem alkalmazott viselkedéselemzésre alapuló beavatkozás neve és leírása mellé kell, hogy kerüljön. Ha az alkalmazott viselkedéselemzőt egy szervezet alkalmazottként foglalkoztatja, amely megsérti a Kódex ezen szabályzatát, az alkalmazott viselkedéselemző ésszerű erőfeszítéseket tesz a helyzet orvoslására, dokumentálja az összes intézkedést és azok lehetséges eredményeit.

E.07 Ajánlás kérése a jelenlegi ügyfelektől hirdetési célokra (lásd A.11, A.13, B.11, C.01, C.10)

A jogosulatlan befolyásolás és az implicit kényszerítés lehetősége miatt az alkalmazott viselkedéselemzők nem kérnek ajánlást a jelenlegi ügyfelektől vagy érdekelt felektől új ügyfelek megszerzésére irányuló hirdetésekben való felhasználásra. Ez nem tartalmazza a kérést olyan webhelyeken, ahol az alkalmazott viselkedéselemzők nem tudják ellenőrizni a tartalmat, azonban az ilyen tartalmakat az alkalmazott viselkedéselemzőnek tilos felhasználnia vagy megosztania.

Ha az alkalmazott viselkedéselemzőt olyan szervezet alkalmazza, amely megsérti a Kódex szabályzatát, az alkalmazott viselkedéselemző ésszerű erőfeszítéseket tesz a helyzet orvoslására, illetve dokumentál minden megtett intézkedést és e tevékenységek eredményeit.

E.08 Korábbi ügyfelek ajánlásainak használata reklámozás céljából (lásd B.03, B.04, B.11, C.01, C.10)

Ha az alkalmazott viselkedéselemző véleményt kér korábbi ügyfelektől vagy érdekelt felektől új ügyfelek megszerzésére irányuló hirdetésekben való felhasználásra, megfontolja annak eshetőségét, hogy a korábbi ügyfelek számára a jövőben újra szolgáltatást nyújthat. Ezen ajánlásokat azonosítani kell úgy, hogy az kért vagy kéretlen, és pontos nyilatkozatban közzé tenni, hogy az alkalmazott viselkedéselemző és az ajánló milyen jellegű szakmai kapcsolatban állt korábban. Az alkalmazott viselkedéselemző ezen felül ilyen esetekben is betartja az összes vonatkozó adatvédelmi és titoktartási előírást és törvényt. Ha az alkalmazott viselkedéselemző ajánlást kér korábbi ügyfelektől, illetve érdekelt felektől, világos és alapos leírást kell nyújtania számukra arról, hogy hol és hogyan történik az ajánlás megjelenítése, ismertetnie kell velük a személyes adataik nyilvánosságra hozatalával kapcsolatos kockázatokat, és tájékoztatnia kell őket arról, hogy bármikor visszavonhatják a megtett ajánlást. Ha az alkalmazott viselkedéselemzőt olyan szervezet alkalmazza, amely megsérti a Kódex szabályzatát, az alkalmazott viselkedéselemző ésszerű erőfeszítéseket tesz a helyzet orvoslására, dokumentálja az összes megtett intézkedést és a várható eredményeket.

E.09 Ajánlások használata nem reklámcélokra (lásd A.02, B.03, B.04, B.11, C.01, C.10)

Az alkalmazott viselkedéselemzők a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően felhasználhatják korábbi vagy jelenlegi ügyfeleik és az érdekelt felek ajánlásait nem reklámozási célokra (pl. adománygyűjtés, támogatási kérelmek, az alkalmazott viselkedéselemzővel kapcsolatos információk terjesztése). Ha az alkalmazott viselkedéselemzőt olyan szervezet alkalmazza, amely megsérti a Kódex szabályzatát, az alkalmazott viselkedéselemző ésszerű erőfeszítéseket tesz a helyzet megoldása érdekében, dokumentálja az összes megtett intézkedést és a várható eredményeket.

E.10 Közösségi médiacsatornák és webhelyek (lásd A.02, B.03, B.04, B.11, C.01, C.10)

Az alkalmazott viselkedéselemzők tisztában vannak a közösségi média és webhelyek használatával kapcsolatos, a magánélethez és a bizalmas adatkezeléshez kapcsolódó kockázatokkal, és ennek megfelelően használják saját szakmai és személyes fiókjait. Nem tesznek közzé az ügyfelekre vonatkozó információkat és/vagy digitális tartalmat a **személyes** közösségi média fiókjukon és webhelyükön. Az ügyfelekre vonatkozó információk és/vagy digitális tartalmak közzétételkor a **professzionális** közösségi média fiókjaink és webhelyeiken, a viselkedéselemzők biztosítják, hogy minden egyes megjelenítés esetén (1) a közzététel előtt írásos tájékozott beleegyezést kaptak, (2) egy felelősséglemondó nyilatkozatot jelenítenek meg, amely szerint a tájékozott beleegyezés megtörtént, és a közzétett információ kifejezett engedély nélkül ne legyen rögzíthető és újra felhasználható, (3) a közösségi média csatornáiban oly módon teszik közzé az információt, hogy csökkentsék a megosztás lehetőségét, és (4) megfelelő erőfeszítéseket tesznek a megosztott információra vonatkozó visszaélések megelőzésére és kijavítására, dokumentálva az összes megtett intézkedést és a várható eredményeket. Az alkalmazott viselkedéselemzők folyamatosan figyelemmel kísérik saját közösségi média fiókjait és webhelyeiket, hogy biztosítsák a megosztott információk pontosságát és megfelelőségét.

E.11 Digitális tartalom használata nyilvános nyilatkozatokban (lásd A.02, A.03, B.03, B.04, B.11, C.01, C.10)

Az alkalmazott viselkedéselemzők, mielőtt nyilvánosan megosztanák az ügyfelekkel kapcsolatos információkat vagy digitális tartalmakat, biztosítják a titoktartást, és a megosztás előtt tájékozott írásos beleegyezést kérnek, kizárólag csak az adott célra és célközönségre felhasználva a tartalmat. Egy felelősséglemondó nyilatkozatot biztosítanak minden megosztott tartalomhoz, amely jelzi, hogy az ügyfelek és érintettek a publikáláshoz tájékozott beleegyezésüket adták. Ha az alkalmazott viselkedéselemzőt a Kódex szabályzatát megsértő szervezet alkalmazza, az alkalmazott viselkedéselemző ésszerű erőfeszítéseket tesz a helyzetet megoldása érdekében, dokumentálva az összes megtett intézkedést és a várható eredményeket.

F. Fejezet - Felelősség a kutatásban

F.01 A törvények és előírások betartása a kutatásban (lásd A.02)

Az alkalmazott viselkedéselemzők a vonatkozó jogszabályoknak és a kutatási tevékenységet irányító szervezetek és intézmények követelményeinek megfelelő módon terveznek és végeznek kutatásokat.

F.02 Kutatási terv felülvizsgálata (lásd A.02, A.04, C.01)

Az alkalmazott viselkedéselemzők csak a kutatási felülvizsgálati bizottság formális írásbeli jóváhagyását követően végeznek kutatást, attól függetlenül, hogy a szolgáltatáson belül vagy kívül végzik kutatási tevékenységüket.

F.03 Kutatás a szolgáltatásnyújtás alatt (lásd A.02, A.04, B.01, C.01)

A szolgáltatásnyújtással összefüggésben kutatást végző alkalmazott viselkedéselemzőknek a kutatási tevékenységeket úgy kell megszervezniük, hogy az ügyfél jóléte és a szolgáltatás biztosítása elsőbbséget élvezzen. E helyzetben az alkalmazott viselkedéselemzőknek eleget kell tenniük mind a szolgáltatásnyújtásra, mind a kutatásra vonatkozó etikai követelménynek a Kódexnek megfelelően. Ha szakmai szolgáltatásokat kínálnak a kutatásban való részvétel ösztönzésére, az alkalmazott viselkedéselemzők minden fél számára tisztázzák a szolgáltatások jellegét, valamint minden lehetséges kockázatot, kötelezettséget és korlátozást.

F.04 Tájékozott beleegyezés a kutatásban (lásd A.04, B.08, B.11)

Az alkalmazott viselkedéselemzők felelősek a kutatásokra vonatkozó tájékozott résztvevői beleegyezés (és adott esetben hozzájárulás) megszerzéséért, a kutatási és felülvizsgálati bizottság által előírt feltételek mellett. Ha az alkalmazott viselkedéselemzők tudomást szereznek arról, hogy a tudományos közösségnek bemutatandó adatok korábbi, a tipikus szolgáltatásnyújtás során keletkeztek, a jelenlegi ügyfelektől, érdekelt felektől, tanulóktól és/vagy gyakornokoktól származnak, tájékozott beleegyezést kérnek az adatok felhasználásához még a bemutatás előtt, tájékoztatva minden érintettet, hogy a hozzájárulás megadása vagy megtagadása a nyújtott szolgáltatásokat nem érinti, és hozzájárulásukat jogukban áll bármikor, negatív következmények nélkül visszavonni.

F.05 Titoktartás a kutatásban (lásd B.03, B.04, B.05)

Az alkalmazott viselkedéselemzők bizalmasan kezelik a kutatásban résztvevők információit, kivéve olyan esetekben, amikor ez nem lehetséges. Megfelelő erőfeszítéseket tesznek annak érdekében, hogy megakadályozzák a bizalmas vagy azonosító információk véletlen vagy vétlen megosztását a kutatás és a kutatással kapcsolatos bármilyen terjesztési tevékenység során (pl. a bizalmas adatok elfedése vagy azonosító információkat eltávolítása).

F.06 Kompetencia a kutatás lefolytatásában (lásd A.04, A.05, A.06, C.01)

Az alkalmazott viselkedéselemzők csak akkor végeznek önálló kutatást, ha korábban már sikeresen végeztek kutatást egy szupervízor alatt szabályozott munkakapcsolatban (pl. szakdolgozat, dolgozat, mentorált kutatási projekt). Az alkalmazott viselkedéselemzők és asszisztenseik csak azokat a kutatási tevékenységeket végezhetik, amelyekre megfelelően képzettek és felkészültek. Mielőtt az alkalmazott viselkedéselemző olyan kutatási tevékenységbe kapcsolódna be, amelyhez nem kapott előzetes képzést, megkeresi a megfelelő képzést, bizonyíthatóan kompetenssé válik, vagy együttműködik olyan más szakemberekkel, akik rendelkeznek az előírt kompetenciákkal. Az alkalmazott viselkedéselemzők felelősek a kutatási projektben résztvevő személyzet etikus magatartásáért.

F.07 Összeférhetetlenség a kutatásban és a publikációban (lásd A.01, A.11, A.13)

Kutatás során az alkalmazott viselkedéselemzők azonosítják, nyilvánosságra hozzák és kezelik az összeférhetetlenségi helyzeteket (pl. személyes, pénzügyi, szervezéssel, szolgáltatással kapcsolatos problémák). Emellett azonosítják, nyilvánosságra hozzák és kezelik az összeférhetetlenség aspektusait szakmai kiadványaikban és szerkesztői tevékenységükben.

F.08 Szerzői idézés és hivatkozás (lásd A.01, A.11, A.13)

Az alkalmazott viselkedéselemzők megfelelően hivatkoznak (pl. szerzőség, szerzői jegyzet elismerése) a kutatásban közreműködőkre minden publikációs tevékenység során. A szerzői és egyéb publikációs megjegyzések pontosan tükrözik az adott személyek relatív tudományos, illetve szakmai hozzájárulását, szakmai státuszuktól függetlenül (pl. professzor, hallgató).

F.09 Plágium (lásd A.01)

Az alkalmazott viselkedéselemzők nem mutatják be mások munkáját vagy adatainak részeit vagy elemeit sajátjukként. Az alkalmazott viselkedéselemzők csak a megfelelő nyilatkozat megtételével tehetik újra közzé korábban publikált adataikat vagy szövegeiket.

F.10 Dokumentáció és adatmegőrzés a kutatásban (lásd B.03, B.05, C.11, D.05)

Az alkalmazott viselkedéselemzőknek ismerniük kell és teljes mértékben meg kell felelniük minden vonatkozó szabálynak és előírásnak (pl. MAVEE szabályok, törvények, kutatások, felülvizsgálati bizottság követelményei) a kutatással kapcsolatos fizikai és elektronikus dokumentumok tárolására, továbbítására, megőrzésére és megsemmisítésére vonatkozóan. Az alkalmazott viselkedéselemzők a lehető és előírt leghosszabb ideig megőrzik az azonosító dokumentumokat és adatokat. Az alkalmazott viselkedéselemzők azonosítatlanul megsemmisítik a fizikai dokumentációt (pl. jelentések és grafikonok), miután azokról összefoglalást és digitális másolatot készítettek, valamint akkor, ha azt az érintett szervezetek engedélyezték.

F.11 Az adatok pontossága és felhasználása (lásd A.01, B.17, E.03)

Az alkalmazott viselkedéselemzők kutatásaikban, publikációikban és prezentációikban nem gyártanak adatokat és nem hamisítják meg a kapott eredményeket. Kutatásaikat úgy tervezik és bonyolítják, valamint úgy írják le az eljárásaikat és megállapításaikat, hogy minimálisra csökkentsék annak lehetőségét, hogy magvalósult kutatásuk és eredményeik félrevezetőek vagy félreérthetőek legyenek. Ha hibát fedeznek fel közzétett adataikban, a kiadói előírásoknak megfelelően lépéseket tesznek azok kijavítására. Az alkalmazott viselkedéselemzőknek képesnek kell lennie a kutatási projektekből származó adatokat bármikor teljes terjedelmében a nyilvánosság és a tudományos közösség számára bemutatni. Amennyiben ez nem lehetséges, az alkalmazott viselkedéselemzők körültekintően járnak el, elmagyarázzák a közzétett prezentációból vagy kiadványból kizárt adatokat (legyen az egyetlen adat pont, részleges vagy egész adathalmazok), valamint alaposan megindokolják és leírják a kizárás okát/okait.

1. Melléklet

MAVEE - Etikai Dilemma Feltáró és Megoldó Űrlap		
Ügyfelelős neve, beosztása és elérhetőségei:	Név:	
	E-mail:	
	Telefon:	
Információ beérkezési dátuma:		
Dilemma leírása:		
Érintett személyek neve:	Érintett személyek elérhetősége (e-mail, telefon)	
Rendelkezésre álló <u>közvetlen</u> információk és forrásaik megnevezése.		
Rendelkezésre álló <u>közvetett</u> információk és forrásaik megnevezése.		

Az etikai dilemma a Kódex mely pontjait érintheti?	
Valóban problémát jelent a felmerült dilemma?	☐ Igen ☐ Nem ☐ A Kódex alapján nem definiált, de megoldandó etikai jellegű probléma
Van-e saját érintettség?	☐ Igen ☐ Nem
Van-e a kivizsgáló csoportban érintettség?	☐ Igen ☐ Nem
Az etikai dilemma a Kódex mely pontjait érinti ténylegesen?	
Csoportmegbeszélés időpontja:	
Csoportmegbeszélés eredménye:	
Rövid távú azonnali intézkedések:	
Rövid távú azonnali intézkedések bevezetésének felelőse:	
Rövid távú azonnali intézkedések bevezetésének dátuma:	
Rövid távú azonnali intézkedések bevezetésének ellenőre és ellenőrzés dátuma:	
Melyek az azonosított valószínűsíthető okai a dilemma előfordulásának?	
Az azonosított okok ellenőrzése megtörtént?	☐ Igen ☐ Nem

Tartós megoldási javaslatok:	
Kiválasztott tartós megoldási javaslat:	
Kiválasztott tartós megoldás bevezetésének dátuma:	
Kiválasztott tartós megoldás bevezetésének felelőse és dátuma:	
Bevezetett intézkedések hatása és hatékonysága 1 hónap, 3 hónap és 6 hónap távlatából.	1 hónap:
	3 hónap:
	6 hónap:
Lehetséges megelőző intézkedések azonosítása:	
Lehetséges megelőző intézkedések bevezetése:	
Érintettek tájékoztatása a döntéshozatalról és a megoldási folyamat eredményeiről.	Megtörtént? Igen ☐ Dátum: Nem ☐ Oka:
Megoldási folyamat dokumentációja megfelelő és rendeltetésszerűen tárolva:	☐ Igen ☐ Nem - Oka:
Vezesd fel a dilemma kapcsán felmerült ellenőrzési pontokat a szervezet belső önellenőrző listájára:	Megtörtént? Igen ☐ Dátum: Nem ☐ Oka: